JUL 16 1919

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J
Всї листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ВІВТОРОК, 15-го ЛИПНЯ 1919 Ч. 83. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. TUESDAY, JULY 15, 1919. No. 83.

НОВІ ЗЬВІРСТВА ЛЯХІВ НА ГАЛИЦЬКІЙ УКРАЇНІ.

В ЄЗУПОЛИ РОЗСТРІЛЯЛИ ЛЯХИ БЕЗ ПЕРЕСЛУХАНЯ І ЗАСУДУ 15 УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН.

Маршалок Фош мав приказати Полякам опорожнити східну Галичину.

Головна рада мирової конференції ухвалила знести бльокаду Німеччини.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 14, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ГОЛОВНА РАДА ПРИКАЗАЛА ПОЛЯКАМ ЗДЕРЖАТИ ВОЄННІ ОПЕРАЦІЇ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

ПАРИЖ, 11. липня. — Головна рада мирової конференції поручила ґен. Фошови повідомити польське правительство, щоби воно здержало дальші воєнні операції на Литві і у східній Галичині.

НАСИЛЬСТВА ЛЯХІВ У ГАЛИЧИНІ.

Арештовано посла д-ра Охримовича, професора університету Студинського та редактора „Українського Слова", Стефана Чарнецького.

(Кореспонденція Українського Пресового Бюра в Берні).

БЕРНО, 17. червня. — Від хвилї побіди армії ґенерала Галєра не минає ні один день, щоб населенє, зложене з української інтеліґенції, не було предметом ревізій. Численних поарештовано. Минувшого місяця Ляхи арештували і вивезли на захід старого посла, д-ра Охримовича, професора університету Студинського та редактора „Українського Слова", Стефана Чарнецького. Адвоката д-ра Короля в Жовкві і його сина Стефана стрінула тасама судьба.

Митрополит Шептицький остає під арештом в своїй палатї і йому строго заборонено всякі зносини з підчиненим собі українським духовенством в краю.

На улици не вільно говорити по українськи.

БОЛЬШЕВИКИ ЗАМОРДУВАЛИ ҐЕН. ҐРЕҐОРІЄВА.

БАЗИЛЄЯ (Швайцарія), 11. липня. — Нинїшні вісти з Букарешту доносять, що большевики замордували в Одесї ґен. Ґреґорієва, бувшого російського офіцира.

(Ґен. Ґреґорієв, командант протибольшевицьких війск на полудневій Україні, по побіді над армією большевиків заняв був перед двома тижнями Одесу).

УКРАЇНЦІ ЗІРВАЛИ ПЕРЕГОВОРИ З РУМУНАМИ.

Українська місія опустила Букзрешт.

БЕРНО, 19. червня. — Голова української надзвичайної місії в Букарештї, Юрій Гасенко, предложив румунському правительству ноту, яка містить рішучий протест проти інвазії румунських війск на галицькій Україні. Місія поставила 48-годинний реченець на відповідь. Між иншим місія зажадала у своїй нотї, щоби румунські війска опорожнили Галичину і уступили на розграничну лінію, яку визначили були аліянти.

З причини одержаня невдоволяючої відповіди Гасенко враз зі всіми членами місії відїхав з Букарешту.

УКРАЇНСЬКІ ЖОВНІРИ У ФРАНЦІЇ.

2.000 українських жовнїрів вислано кораблем. — Місце їх призначеня незвісне.

МАРСИЛЇЯ, 23. червня. — 2.000 українських жовнїрів, які підчас війни бороли ся по стороні аліянтів на французькім фронтї, заладовано дня 22. червня на корабель. Місце їх призначеня незвісне.

Маємо вістку, що в останних днях було зґромаджених в однім малім місточку ще инших 7.000 українських жовнїрів, які тепер находять ся в дорозї до французьких пристаний. — Сї українські жовнїри походять з ґуберній: Поділє, Волинь, Київ, Харків, Полтава, Катеринослав, Херсон і Таврія.

Ukrainians of America mourn for their wives and children, fathers and mothers, brothers and sisters in Galicia, Cholm and Volhynia who at this very moment are being slaughtered by Polish premier Paderewski's punitive expedition for the only reason that they, in accordance with the principle of self-determination, proclaimed by president Wilson, refuse to submit to the Polish yoke and insist upon governing themselves on their own soil.

НОВІ МУЧЕНИКИ.

ЛЯХИ ПОВІСИЛИ В ЄЗУПОЛИ БЕЗ СУДУ ПЯТНАЙЦЯТЬ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН.

(Українське пресове бюро в Парижи).

БЕРНО, 21. червня. — **Наочний сьвідок, що заслугує на повне довіре, прибув нинї до Відня і оповів, що дня 5-го червня в Єзуполи, недалеко Станиславова, Ляхи повісили пятнайцять українських селян на деревах, без ніякого попередного переслуханя або суду.**

Ляхи послугують ся тепер тоюсамою методою, якою послугували ся австрійські жандарми в осени 1914-го року, через яку стрінула смерть тисячі українських селян.

З МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 14, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ГОЛОВНА РАДА УХВАЛИЛА ЗНЕСТИ БЛЬОКАДУ НІМЕЧЧИНИ.

Злучені Держави підняли сейчас торговельні зносини з Німеччиною.

ПАРИЖ, 11. липня. — Головна рада мирової конференції ухвалила знести бльокаду Німеччини. Ухвала входить в жите зі завтрішним днем.

ВАШІНҐТОН, 11. липня. — Згідно з ухвалою головної ради департамент заграничних справ подав до відома, що торговельні зносини з Німеччиною сейчас будуть назад привернені.

ЗАГАЛЬНИЙ СТРАЙК В ДЕРЖАВАХ АЛЇЯНТІВ ЗАПОВІДЖЕНИЙ НА ДЕНЬ 21. ЛИПНЯ.

Страйк проголосили також робітничі орґанізації в краях невтральних.

РИМ, 12. липня. — Італійські соціялісти оголосили манїфест в справі загального страйку на день 21. липня, яко протест проти мирового договору і проти змагань правительств аліянтів здавити большевизм в Росії і на Угорщинї.

„Робітники у Франції і Анґлії зроблять тесаме", говорить ся в маніфестї. „Також робітники в Швайцарії, Голяндії, Данії і Швеції прилучать ся до сеї акції. Нехай прапор інтернаціоналу повіває проти нових уплянованих злочинів буржуазії".

Манїфест підписаний загальною федерацією праці.

80% жовнїрів в Европі стає большевиками.

ПАРИЖ, 13. липня. — З кождих пятьох жовнїрів в Европі, без огляду на їх національність, чотирох стає большевиками з хвилею, коли їх здемобілїзовано, заявив нинї французький посол і провідник французьких радикалів, Жан Льонґе.

Льонґе, який є головним провідником міжнародного пролетарського союза французьких, анґлїйських і італійських робітників, признав однак, що серед американських жовнїрів большевизм мало приймаєть ся, та що американська держава є одинока поміж союзними державами, в котрій робітники не лучать ся з рухом пролєтаріяту.

„Французькі і італійські робітники є тїсно злучені зі собою, підчас коли також і працююча кляса в Анґлії щораз більше і більше до них зближаєть ся, — заявив Льонґе. „Нам вдало ся вже утворити союз робітників, який не признає европейських державних границь.

„Але під теперішну пору ми одержали мало підпертя зі сторони Злученх Держав. Головною причиною сього є опозиція Ґомперса і инших консервативних провідників американської федерації праці, які мають у своїх руках повну контролю над нею.

„Пролетаріят в старім сьвітї пробудив ся до нової сьвідомости і він буде вести боротьбу так довго, доки дійсна особиста, політична і суспільна свобода і справедливість не будуть осягнені".

Лонґе є проти уживаня назви „большевизм", а є за уживанем назви „пролєтаризм" або „радикалїзм". Назву „большевизм" вважає він занадто острою і переходовою.

„Ми признаємо, що російський савет зробив чимало помилок, що й він сам признає", говорив дальше Лонґе, „але ми домагаємо ся, щоби їм дано спромогу випрацювати свою долю.

„Ми годимо ся з проєктом, внесеним в палатї послів, щоби перевести точне слїдство через неполїчних знавців щодо успіху або невдачі в савєтській Росії. Помимо того, що сей проект є поставлений нашими найбільшими ворогами, така комісія виявить правду. А се є'власне те, чого ми жадаємо.

„Пролетарський рух у Франції, Анґлії, Італії, як також в Німеччинї не пійде тимисамими шляхами, що в Росії. Передівсім треба буде лише частинно перевести ідеї комунїзму, доки сьвіт в тім напрямі не буде так вniобразований, щоби він міг вповні зрозуміти ідею цілковитого комунїзму. Иншими словами, основна рівність ідеї комунїзму є під теперішну пору передчасна, і російські комуністи, не хотячи сього признати, зробили найбільшу помилку.

„Американцї підносять, що російське савєтське правительство завело диктатуру. Вони мусять однак пригадати собі, що всяка велика суспільна переміна в сьвітї вимагала тимчасової диктатури. На примір французька революція; вона завела богато гіршу диктатуру ніж диктатура, яка є тепер в Москві."

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 14, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Большевицькі війска на границї Фінляндії.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС, 10. липня. Большевицькі війска наступають на Фінляндію, хоч їх війска ще не перейшли фінської границї. Передні сторожі большевицької армії находять ся вже у віддаленю 4 миль від границї в околиці озера Ладоґи.

Большевицькі війска осягнули також деякі успіхи на боєвім фронтї на полудне від Арханґельска.

В околицї Ґатчини, на полудневий захід від Петроґраду, протибольшевицькі війска російські були приневолені дальше відступати, але вони надїють ся здержати наступ большевиків, коли одержать скріпленя в амуниції і гарматах.

Большевицький міністер війни, Лев Троцький, мав обійняти особисто команду над військами, призначеними до наступу проти Фінляндії.

Цілу фінську армію зґромаджено здовж загроженої границї.

Инша большевицька армія переводить наступ в напрямі Пскова, який находить ся в руках російської білої ґвардії.

Большевики заняли Красноуфимск на сибірськім фронтї.

ЛОНДОН, 12. липня. — Урядові вісти зі Сибіри доносять, що большевицькі війска обсадили місто Красноуфимск, 70 миль на схід від Уфи.

У військових кругах одержано вістку, що ґен. Ґайда, бувший командант чесько-словацьких війск на Сибіри, зістав звільнений зі служби.

Війска ґен. Денїкіна заняли майже цілий Крим.

ЛОНДОН, 11. липня. — Останні вісти доносять, що війска ґен. Денїкіна очистили майже цілий Крим, занявши Перекоп.

На північнім боєвім фронтї війска ґен. Денїкіна посунули ся 17 миль на північ від Балашова.

44.000 анґлїйських жовнїрів в армії Денїкіна.

ЛОНДОН, 12. липня. — Урядовий звіт анґлїйських військових властий виказує, що Анґлїя має поза границями Анґлії слїдуючі війска:

В Німеччинї над Реном 206.000; в Італії 11.000; над Чорним морем 44.000, з того 22.000 на Кавказі; в Єгипті і Палестинї 96.000; на Сибіри 1.400; в инших краях около 6.000. Війска, які находили ся на північнім російськім боєвім фронтї в околиці Арханґельска і на мурманськім побережу, зістали відкликані.

Серґій Каменев іменований головним командантом російських большевицьких війск.

ЛОНДОН, 12. липня. — Московська бездротна телеґрама доносить, що савєтський революційний військовий комітет уконституувався, як слїдує:

Лев Троцький, президент; Склянський, заступник президента; Серґій Каменев, головний командант большевицьких війск; Сьмілий, Ґусев і Риков, члени комітету.

Бувшого головного команданта, ґен. Ветіетеса, усунено з його становища з причини його спротиву щодо переведеня наступу проти адм. Колчака. Серґій Каменев вспів однак переконати більшість членів головного штабу про конечність такого наступу. Наступ, переведений після його пляну, показав ся вповні успішний, що було причиною іменованя його головним шефом штабу.

Серґій Каменев, бувший член головного штабу ще за часів царського правлїня, був одним з перших, які після большевицької революції перейшли до червоної армії. Його іменованє головним командантом цілої червоної армії дає надію на дальші воєнні успіхи большевиків.

Американський командант хвалить карність в большевицькій армії.

БОСТОН, 12. липня. — До Бостону прибув транспорт 339. полку американського війска з Арханґельска, яке бороло ся проти большевиків.

Командант полку, полковник Стюарт, оповідає, що вісти про бунт жовнїрів в його полку були пересадні та що він не переводив ніякого карного слїдства в злуці з тим бунтом.

Полковник хвалить карність, яка панує серед большевицької армії, і заявив, що Арханґельск опинить ся в руках большевиків, скоро лише війска аліянтів опорожнять місто.

Колчак видав приказ увязнити людий, які брали участь в замордованю царя.

СТОКГОЛЬМ, 12. липня. — Документи, які находять ся в посїданю омського правительства, виказують, що в замордованю бувшого царя брало участь 164 осіб.

Омське правительство видало в тїй справі до ґен. Домонтовича, команданта сибірської армії, слїдуюче тайне розпорядженє:

„Стверджено, що в звязи зі замордованем бувшого царя, який добровільно уступив з престола, стояло слїдуючих 164 осіб: (тут слїдують імена тих осіб).

„Для добра справи є конечним, щоби сї особи були увязнені. Прошу вислати телеґрафічно розпорядженє, щоби сих людий задержати при житю. Також прошу мене повідомити на случай зловленя і увязненя тих осіб."

Повисше наведене розпорядженє підписав міністер справедливости в кабінетї Колчака.

Засудженє бувшого царя на кару смерти і переведенє сього засуду мали місце в Екатерінбурґу. Загально є переконанє, що всї учасники виїхали з Екатерінбурґу ще перед занятєм його військами Колчака.

Аліянти плянують наступ на Петроґрад при помочи Фінців.

ПАРИЖ, 12. липня. — Безпосередно по переведеню наступу і знищеню савєтського правительства на Угорщинї, аліянти плянують загальний наступ проти большевиків в Росії.

Американскі делеґати одержали вістку, що адм. Колчак віднїс ся з просьбою до фінського правительства, щоби воно вислало свою армію на Петроґрад, аби в сей спосіб ослабити силу большевиків на инших боєвих фронтах.

Гувер мав заявити, що він має в балтійських пристанях досить поживи, щоби виживити через три місяці мешканців Петроґраду. Пожива буде вислана до Петроґраду, скоро лише він опинить ся в руках царського правительства.

В ТУРЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 14, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Енвер Паша і Талаат Бей засуджені на смерть.

ЦАРГОРОД, 11. липня. — Енвер Паша, Талаат Бей і Демаль Паша, які стояли на чолї турецького правительства підчас війни, зістали засуджені турецьким воєнним судом на кару смерти.

Всї вони утїкли з Туреччини ще перед кількома місяцями і місце їх побуту є незвісне.

Бувших членів кабінету мінїстрів, Давида Бея і Кіязіма, засуджено на 15 літ тяжкої вязницї.

НА БАЛКАНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 14, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Болгарська делеґація прибуде до Парижа 25 липня.

ПАРИЖ, 11. липня. — Представники болгарського правительства прибудуть до Парижа дня 25. липня.

Мирова конференція вислала була перед кількома днями запрошенє до болгарського правительства, щоби воно вислало своїх повновласників на мирову конференцію в цїли підписаня мирового договору.

(Продовженє на сторонї 6-тій).

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31. 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ КОМІТЕТ.

У. Н. Комітет вислав до президента Вілсона, до сенаторів і до конґресменів слідуючий меморіял з приводу нападу і розбоїв польських війск на галицькій Україні:

По українськи сей меморіял звучить:

MEMORIAL

Addressed to His Excellency, The President of the United States; and to the Senators of the United States and Representatives in Congress:

The Ukrainian National Committee of the United States expresses its solemn protest against the invasion of Ukrainian East Galicia by Polish troops, and at the same time directs your attention to the outrages which according to well-authenticated reports from the Ukrainian Press Bureau in Paris, France, have been recently committed in East Galicia, by the Polish Army under the command of General Haller, which army is composed in part of American citizens of Polish descent, and which, under the pretext of restoring order in East Galicia, has perpetrated many crimes and atrocities against the Ukrainian civil inhabitants and non-combatant population, as witness a few instances herein enumerated:

1. In the Ukrainian city of Stryj, occupied by the Polish forces, all the Ukrainian priests and many prominent Ukrainian patriots were arrested and thrown into prison; among others, Rev. Ostap Nizhankovsky, a former deputy to the Galician Diet, Rev. Andrew Pelensky, Rev. Father Lopatinsky, Rev. Father Pelleh, all of whom were shot down by Polish troops without trial of any kind in the early part of June, 1919.

In the Ukrainian village of Bortne, in East Galicia, a priest named Kaiuzhniatsky was shot while at the altar engaged in the celebration of the Mass and the secred vestments were torn from his body, the church was desecrated and many people were driven out through terror. The Polish officer had ordered them to disperse. Those who disobeyed the military order by remaining were shot in the church by the Polish soldiers. Five hundred Ukrainian churches were closed by the Polish military authorities, and about one hundred burned. Two hundred priests have been expelled from East Galicia and sent as prisoners to Poland.

2. An aged and venerable resident of the City of Sokal, in East Galicia, named Demchuk, 72 years old, was executed without trial.

3. The Basilian Monastery in Zhovkva (Zolkiev) was sacked and its valuable library and collection of rare and precious treasures were stolen and carted away. All the Basilian monks were arrested and interned.

4. In Domazhir the Ukrainian Catholic Church was desecrated by the Polish soldiers.

5. In Lemberg the Ukrainians were forbidden to hold religious services according to the Ruthenian Catholic ritual. Even funeral services according to the Ruthenian (Ukrainian) ritual were prohibited and all Ukrainians were ordered not to participate in any such funeral ceremonies.

6. In Stanislav, after the occupation by the Polish troops on June 1st, 1919, the wounded and sick Ukrainian soldiers were removed from the civil hospital to the military hospital and many of them were killed in cold blood. The use of the Ukrainian language was proscribed in the hospital.

7. Defenseless peasants, of both sexes, in the district of Stanislav, were shot and wounded for no other reason than because they appeared in public without wearing Polish badges, as required by the Polish military rule for the district. At the railroad station in Stanislav two railroad engineers were executed for no other reason than that they had been in the employ of the Ukrainian Government. Many of the Ukrainian intelligenzia who remained in Stanislav after the Polish occupation were arrested and interned, and the more prominent of them were shot to death on the spot. The Jews in Stanislav shared the same fate as the Ukrainians. On the first day of the Feast of Pentecost 300 Ukrainian Jews were dragged out of their beds and flogged; some of them died from their injuries. On the second day of Pentecost the sidelocks of the Jews of the Orthodox rite, which are worn out of religious motives, were forcibly shorn from the Ukrainian Jews in the Stanislav district, so that they might be enumerated as Poles. The leader of the band which committed these outrages against the Ukrainians, both Christians and Jews, was one Polish Colonel Volgner.

8. The Polish officials in East Galicia, while taking census of the population, are making a futile effort to divide the Ukrainian people into ten different and distinct nationalities by applying to them local names; for instance, the Ukrainians who live at the foot of the Carpathian Mountains are called locally Boyki; those who live on the mountains, not far from Bukovina, are called Hutsuls; those on the plains, adjoining the Ukrainian province of Podolia, are called Podoliaki, and so on. Thus, the Poles propose to show a preponderance of Polish population over the Ukrainians in the census enumeration. The Ukrainian Jews are compelled by the military authorities to declare themselves Poles, and those who persist in claiming Jewish nationality or Ukrainian nationality are severely punished by the Polish soldiery.

It is respectfully submitted that in order to verify the truth of these reports of outrages and crimes committed against the Ukrainian population by the Polish military authorities, an investigation should be ordered either by the President of the United States of America, or by Congress, or by the Peace Commission now sitting at Versailles; and that the Senate of the United States withhold the ratification of any treaty with the New Polish State as long as East Galicia is under Polish occupation.

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE OF THE UNITED STATES,

(Very Rev.) **Peter Poniatishin,** Chairman;
Simon Yadlovsky, Vice-Chairman;
Vladimir B. Lototsky, Secretary;
(Rev.) **Nicholas Pidhorecky,** Theasurer;
Constantine Kirczow, Executive Member.

July 9, 1919,
70 Fifth Ave.,
New York, N. Y.

Замітка: З Канцелярії У. Н. Комітету звертають нам увагу, що в кількох перших примірниках меморіялу зайшла одна друкарська похибка, яку одначе сейчас справлено, а тільки через недогляд вислано ошибочні примірники до українських ґазет.

Меморіял Українського Народного Комітету:

До Його Екселенциї, президента Злучених Держав, Сенаторів Злучених Держав і Послів Конґресу:

Український Народний Комітет Злучених Держав заявляє свій торжественний протест проти наїзду польських війск на українську східну Галичину, а рівночасно звертає Вашу увагу на злочиня, яких після достовірних відомостий, зібраних українським пресовим бюром в Парижи, у Франциї, в теперішну пору доконує у східній Галичині польська армія під командою ґенерала Галера, яка складаєть ся з частини американських горожан польського походженя. Вона під претекстом привертаня ладу у східній Галичині допустила ся численних злочинів і жорстокостий над українським цивільним населенєм і не беручим участи у війні, на доказ чого наводить ся тут тих кілька подрібних подій:

1. В українськім місті Стрию по занятю польськими військами арештовано богато українських сьвященників і патріотів і запроторено їх у тюрму: поміж иншими о. Остапа Нижанковського, давнїйшого посла до галицького сойму, о. Андрія Пеленського, о. Лопатинського і о. Пелеха застрілили польські жовнїри без ніякого суду. Се стало ся в першій половині місяця червня 1919 року.

В українськім селі Бортне у східній Галичині застрілено українського сьвященика іменем Калужняцького при вівтари в часі Служби Божої. Ризи здерто з його тіла, церков збещещено. Польський офіцир приказав зґромадженому народови забирати ся з церкви. Ті, що не послухали військового приказу, зістали застрілені в церкві польськими жовнїрами. Польські військові власти зачинили пятьсот українських церков, а около сто спалили. Двіста українських сьвященників заволічено із східної Галичини в неволю у Польщу.

2. Старенького мешканця міста Сокаля, 72-літного Українця, Демчука, застрілено без ніякого суду.

3. Василіянський монастир в Жовкві обдерто з його цінної бібліотеки і з музею цінних і рідких дорогоцінностий. Все те розкрадено і вивезено. Усіх Василіянських монахів поарештовано і вивезено.

4. В Домажири українську католицьку церкву збещестили польські жовнїри.

5. У Львові Українцям заборонено відбувати реліґійні церемонії після русько-католицького обряду. Навіть похоронні обходи після русько-католицького обряду є заказані, а Українцям дано приказ не брати участи в тих церемоніях.

6. В Станиславові, по занятю міста польськими військами дня 1. червня 1919, ранених і слабих українських жовнїрів забрано з цивільного шпиталю і численних з них помордовано холоднокровно. В шпитали заборонено говорити по українськи.

7. Безборонних селян з околиці Станиславова, без огляду на пол, стріляють і ранять без ніякої иншої причини, як та, що вони явили ся на публичнім місци без польських кокардок, як того домагаєть ся польський військовий приказ, виданий для тої околиці. На зелізничій стациї замордовано двох зелізничих машиністів без ніякої иншої причини, як та, що вони служили передше українському правительству. Богато з української інтеліґенциї, які по польській окупациї міста остались, арештовано й інтерновано, а більше визначних на місци застрілено. Жидів в Станиславові стрінула тасама доля, що й Українців. В перший день жидівських Зелених Сьвят триста Жидів вигнано з ліжок і вибито. Деякі з них померли наслідком одержаних покалічень. Другого дня жидівських Зелених Сьвят насильно обтирано пейси всім Жидам в околиці Станиславова, в тій цїли, щоб українських Жидів можна було зачислити за Поляків. Провідником банд, які поповняли всі ті насильства над Українцями, однаково над христіянами і Жидами, був польський полковник Вольґнер.

8. Польські урядники, переводячи конскрипцію в східній Галичині, роблять розпучливі змаганя, щоби поділити Українців на десять ріжних відділених національностий, надаючи їм льокальні назви. Приміром Українці, які живуть в підгірських сторонах Карпат, мають льокальну назву Бойки. Ті, що живуть в горах недалеко Буковини, називають ся Гуцули. Мешканці низин, притикаючих до української провінциї Поділє, називають ся Подоляки і т. п. Отже Поляки роблять то в тій цїли, аби доказати, що польське населенє є численнїйше від українського. Військові власти приказують Жидам записувати себе Поляками, а всі ті, які настоюють, щоб їх записано яко Жидів, підпадають жорстоким карам зі сторони польського салдацтва.

Тому уклінно предкладаєть ся, щоби для ствердженя правдивости тих вістий про насильства і злочини, доконувані польськими військовими властями над українським населенєм, Президент Злучених Держав, або Конґрес, або мирова конференція, відбуваюча тепер засїданя у Версалю, приказали зарядити слїдство і щоб Сенат Злучених Держав здержав ся від ратифікованя всякого мира з новою польською державою, поки східна Галичина буде під польською окупацією.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ КОМІТЕТ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ:

о. Петро Понятишин, голова;
Семен Ядловський, заступник голови;
Володимир Б. Лотоцький, секретар;
о. Микола Підгорецький, касієр;
Константин Кирчів, член Екзекутиви.

Дня 9. липня 1919.
70 Fifth Avenue,
New York, N. Y.

НОВА УКРАЇНСЬКА КНИЖКА В АНҐЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

Накладом У. Н. Комітету появила ся з друку нова книжка в анґлійській мові про українські справи. Книжка має заголовок **Ukraine on the Road to Freedom** (Україна на шляху до волї) і має 19 уступів, які містять ся на 5 аркушах паперу (80 сторін).

Зміст книжки такий:

1. From President Wilson's Memorial Address in France. 2. Ethnographic Ukraine. 3. Ukrainian Memorial to the President of the United States. 4. Memorial Drawn up to President Wilson by the Ukrainian National Council of Lviv. 5. Historical Background of the Struggle of the Nationalities of Galicia. 6. West Ukraine (Statistical Survey). 7. Kholm. 8. The Problem of the Ukrainian Province of Kholm. 9. The Ukraine (From the Edingurgh "Review."). 10. The Ukraine, a New Nation. By Frederic Austin Ogg. 11. The Ukraine, Past and Present. By Nevin O. Winter. 12. The Economic Importance of the Ukraina. 13. A Ukrainian Address in the Former Austrian Parliament. 14. Resolutions Drawn up to President Wilson by the Mass-Meeting at Cooper Union Hall on January 16, 1919. 15. Ukraine and Russia. 16. Polish Imperialistic Designs Towards East Galicia. 17. The Imperial Academy of Sciences in Petrograd and the Ukrainian Language. 18. A Song without Words; a Story Reminiscent of the Tsarist Rule in Ukraine. 19. The Flight of the Three Brothers from Azov; a Poem Translated from the Ukrainian.

По українськи сей зміст представляєть ся так:

1. З промови през. Вілсона на „Меморіел Дей" у Франциї (в якій він остро осудив усякі тайні змови міністрів проти волї народів). 2. Етноґрафічна мапа України з усякими короткими відомостями про Україну і її теперішну боротьбу). 3. Меморіял У. Н. Комітету до президента Вілсона (з падолиста 1918). 4. Меморіял галицької Української Народної Ради до президента Вілсона. 5. Про історичну основу національної боротьби в Галичині (спеціяльна статя). 6. Західна Україна (Галичина, Буковина і угорська Україна). 7. Холмщина (статя проф. Савченка). 8. Справа українського краю Холмщини (спеціяльна статя). 9. Україна (дуже добра статя з поважного анґлійського квартальника п. з. „Ді Едінборґ Рівю"). 10. Україна, нова нація (статя проф. Фредеріка Остіна Оґа). 11. Україна, її минуле й сучасне (статя Невіна О. Вінтера). 12. Економічне значінє України (з вашінґтонської урядової часописи). 13. Українська бесїда в бувшім австрійськім парляментї (промова посла Семена Вітика з 7. марта 1918). 14. Резолюції з української манїфестациї в Ню Йорку, дня 16. січня 1919). 15. Україна і Росія (нота Гр. Сидоренка до мирової конференциї в Парижи). 16. Польські імперіялїстичні пляни супроти східної Галичини (нота д-ра Василя Панейка до мирової конференциї в Парижи). 17. Імператорська Академія наук в Петроґраді про заборону українського слова. 18. Пісня без слів (оповіданє після правдивої події на Україні). 19. Про утечу трох братів з Азова (українська дума в анґлійськім перекладї пані Florence Randal Livesay з Канади).

* * *

Статі вибрані такі, що саме вони тепер якраз під пору. Є статі про Україну, про Галичину, про Холмщину і про теперішну боротьбу Українців проти ворогів сих наших країв, а також про дипльоматичні і політичні заходи американських Українців і наших делеґатів в Парижи для тоїсамої цїли. Крім того додано статю про знесенє заборони на українське слово в Росії в 1905 роцї і два уступи лїтературного змісту.

Ся книжка тепер дуже добре послужить для поінформованя анґлійського сьвіта в Америці і в Европі про відносини на Україні і про українські політичні домаганя.

У. Н. Комітет розсилає книжку всім визначнїйшим ґазетам і видавництвам в Америці, Канаді і в Европі, а також сенаторам, конґресменам, міністрам, полїтикам і бібліотекам.

Загалом У. Н. Комітет вишле в сих днях около 4.000 примірників сеї книжки.

Решту повинні зробити українські товариства і всї наші патріоти по всїх містах Злучених Держав і Канади. Вони повинні купити по кілька книжок і післати місцевим ґазетам, впливовим Американцям, бібліотекам і т. д. В той спосіб звернуть У. Н. Комітетови бодай частину накладу, а рівночасно причинять ся до оборони рідного краю перед широкою публичною опінією в Америці, якої голос в найблизшім часі може мати велике значінє і для нашої слушної справи, а головно для оборони галицької України перед польським наїздом.

Цїна одного примірника сеї нової української книжки в анґлійській мові виносить 40 центів, а з почтовою пересилкою 50 центів.

Хто замовить 5 примірників, платить тільки $2.25; хто замовить 10 примірників, або більше, не платить почти. Замовленя посилати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE,
70 Fifth Avenue, Room 1008, New York City.
Український Народний Комітет.

ПРОТЕСТАЦІЙНІ ВІЧА.

18. Істгемптон, Масс.

Дня 15. червня б. р. в нашій місцевости скликано збори в домі М. Приступи під ч. 4 Емералд Плейз.

Нас тут є небогато, лиш около 60 Українців і Українок разом, але на збори прийшло заледви 16 осіб. Не знати, яка тому причина: чи люди цураються ся українського язика, того, що його мати рідна в краю з маленької молодости учила, чи встидають ся перед Поляками своєї народности, чи може удають Поляків, підшивають ся під їх шкіру та тїшать ся надією, що в краю під ляцьким панованем будуть наставниками, які будуть гнобити і збиткувати ся над українським мужиком, як за часів панщини. А може мають надію, що в краю отримають який уряд і ріжкату шапку? О, Братя Українці, не майте такої надії, бо се є держава польської буржуазії, яка дасть урядову працю лише своїм вітрогонам і череватим дармоїдам. Та держава навіть і свого Поляка, хлїбороба і робітника, не дасть до служби урядової, бо вона бажає, щоби хлоп робив на пана в поли по 16 годин денно за лиху заплату.

Але все таки найшла ся тут горстка сьвідомих Українців, котрі відчули гірку і тяжку недолю свого бідного поневоленого народу і своєї родини в рідним краю, котрим тепер навіть заборонено по українськи говорити, котрим церкви позамикали прокляті Ляхи, щоби в своїм рідним селї не могли помолитись і заспівати „Господи помилуй", але хочуть, аби наш український хлоп з жінкою і дітьми ішов 4 милї, або більше, до міста до костела, бо по селах костелів нема, тільки наші церкви, і хочуть, аби в тім костелї слухав наш Українець незрозумілої відправи і співав польські „ґодзінкі". Але прийде час, як наш незабутий поет і кобзар Тарас Шевченко сказав, що „встане Україна, сьвіт правди засьвітить, і помолять ся на волї невільничі дїти".

Отже ми, відчуваючи кривду нашого народу і варварський наїзд Ляхів на українську землю, всї як один проти ляцьких Гунів запротестували, зложилисьмо по 2 доляри і вислали один протест на руки американської делеґації в Парижи, а другий подібний до Вашінґтону.

За решту готівки, що лишилась, ухвалилисьмо дня 22. червня б. р. заложити українську читальню — першу в нашій місцевости. Доси приступило до сеї читальні 16 членів, але маємо надію, що в будучности всї Українці і Українки згуртують ся і будемо як нарід, а не, як до сего часу було, що вам добре є знане...

Всїм жертводавцям, котрі причинились до так важного дїла в сю критичну хвилю, проти ляцького наїзду, складаєть ся щиру і сердечну подяку.

ЗА КОМІТЕТ:
М. Приступа, предс.
Ю. Рижик, секр.

Просимо инші українські ґазети, щоби також помістили нашу допись.

19. Ню Брітен, Конн.

Дня 11. червня с. р. відбуло ся в Ню Брітен, Конн., в українській гали загальне віче всїх тутешних братств і товариств в цїли запротестованя проти ляцького брутального наїзду на наш край.

Пан С. Ґонтарський отворив віче, закликуючи зібраних до вибору предсїдателя, і на се становище вибрано одноголосно о. Й. Пелеховича, тутешного угро-руського пароха.

Відтак покликано на секретарів пп. Н. Настина і Я. Пелеховича, студента Пенсильвенїйського Університету, а на касієра п. М. Селемона.

о. Пелехович забрав голос і ярко змалював теперішні відносини в нашій вітчині. Слухачі грімко оплескували його промову, так що кілька разів мусів переривати свою бесїду, а з найбільшим ентузіязмом приняли його промову тодї, коли він, порівнуючи боротьбу українського народу з боротьбою Злучених Держав проти Анґлії перед півтора сотками років, висловив надію, що коли всї українські одиниці візьмуть чинну участь у визвольнім руху, то великий український нарід не лише що висвободить ся зпід ляцького ярма, але навіть стане в ряді могучих держав Европи.

о. Пелехович прочитав деякі точки копії телеґрами Західної України, яку недавно одержав від проф. Савченка з Парижа, а в якій говорило ся, що Поляки рівночасно з московськими большевиками вдарили на галицьких Українців, так що Поляки загнались аж за Броди, а большевики відтяли галицьких Українців від війск Петлюри.

По палкій промові одобрено одноголосно проєкт о. Пелеховича вислати пять каблеґрам до американської делеґації в Парижи, а пять телеґрам до Вашінґтону, а то від тутешної парохії і від чотирох братств: св. Петра і Павла У. Н. С., Св. Володимира У. Н. С., братства Провидїня і братства Січи.

Не наводимо змісту телеґрам, бо всї вони знані.

Відтак о. Зацерковний, тутешний парох, забрав голос і заохотив зібраних до складаня жертв, даючи сам добрий примір, бо перший жертвував 34 доляри; почім о. Пелехович продовжав свою промову, представляючи слухачам горе, нужду і недуги, спричинені варварським наїздом польських імперіялїстів, і роблячи болючі закиди тутешній українській громаді, що підчас коли инші сотками а й тисячами долярів причиняють ся до визволеня нашої поневоленої Неньки України, то тутешна громада спить і не відчуває тої страшної неволї нашої вітчини.

Тодї забрав голос п. Н. Настин і пояснив, що хоть тутешна українська громада не може похвалити ся такими успіхами жертволюбивости як инші громади, то все таки має вже зібраних около 190 долярів на визволене Галичини і прочих українських земель.

Отже хоч не богато, а все таки гроші вже є і треба їх післати. Але де? — Одні кажуть: на руки Українського Народного Комітету, другі: на руки Федерації. І здавало ся, що ось тут прийде конець віча, бо вчинилась неабияка метушня, бо одні хотіли так, а другі инакше. В тій метушні забирає голос п. Н. Настин і пропонує, щоби не було ані по волї одних, ані по волї других, вислати гроші впрост до Парижа на руки української делеґації.

Се внесенє попирає о. Пелехович, зганивши остро всяку незгоду партійну в так важній хвилї, коли наша Мати-Україна находить ся в так страшнім і невідраднім положеню.

„Ви, тутешні громадяни, — говорив він — подібні до тих братів, що хотіли ставити хату. Принесли по кілька дощок, а ще, не почавши будови, почали сварити ся, в котрій кімнаті котрий з них буде спати. Ще нема свобідної України, а вже сваритесь, котра партія перша. Не пора вам сваритись. Ворогом України є кождий, хто в теперішній хвилї чинить незгоду. Я переконаний, що і Федерація і Український Народний Комітет лише радїти будуть, скоро дізнають ся, що і ви положили свою лепту на народний жертвенник. Пішліть гроші просто до Парижа та повідоміть Укр. Нар. Комітет і Федерацію, а одним і другим вчините радість, бо одним і другим ходить лиш о се, щоби кождий, хто зве себе Українцем, доказав се дїлом".

Посипались оплески і всї одноголосно рішили вислати гроші впрост до Парижа.

Тепер вже почали спокійно іти наради. Вибрано комітет, котрий має колектувати що місяця жертви на освободженє Неньки-України, а кромі того рішено частїйше сходитись на патріотичні мітинґи, щоби в розпочатім дїлї не упадати на дусї.

При тій нагоді зібрано жертви на післанє каблеґрам і телеґрам.

Надія є, що розпочате дїло увінчаєть ся успіхом. Не забуваймо лише, що працювати для визволеня України зі страшної неволї — се наш обовязок. Буде спати один, буде спати другий, буде спати цїла громада, то ворог спокійно розгосподарить ся в нашім домі. Не кажи, що як инший дасть, то без тебе обійдеть ся, бо ти тодї не Українець. Ти ворог і зрадник України!

Тому, братя Нюбрітенцї, коли ви так хорошо зєднали ся для народного дїла, то держіть ся кріпко! Геть з крамолами і не будьте подібними до тих братів, про котрих чулисьте на вічу.

На вічу промовляв також один Поляк, Антоні Щепаньскі, котрий сказав, що як Поляки, так і Українці мають спільного ворога, а ним є польська шляхта. Він висказав надію, що той спільний ворог мусить пропасти, коли весь робучий нарід як один стане против него, і пожелав Українцям як найкрасших успіхів в боротьбі проти сего спільного ворога.

Зайшов також один малий випадок, а то тим, що один большевик з Гартфорду, думаючи, що розібє нам віче, попросив о голос, а одержавши його і представивши себе за Українця київського, почав говорити, що гроший не треба посилати до Парижа, бо гроші будуть скасовані. О. Пелехович з обуренєм запитав його, чому він бере гроші, які дають йому в шапі? Люди обурені хотіли викинути його з галї і вже тягли його за ковнїр, але коли о. Пелехович сказав, що нехай лишить ся, бо може дечого доброго від нас навчити ся, коли перестане говорити, він, видячи, що не жарти, усів і сидів тихо до кінця віча.

Боже дай, аби і наші нюбрітенські Українці не остали ся позаду! І дасть Бог, що так станеть ся.

Н. Настин,
Я. Пелехович, секр. віча.

НЕ ДАЙТЕСЬ ОШУКАТИ.

З хвилею, як на сьвітовім горизонті почали появляти ся надії на скорий корабельно-пасажирський рух, спинений через пять літ великою війною, так зараз рівночасно з тим почали появляти ся ріжні ошуканці, які доси сиділи бездільно і лише чекали на відповідну хвилю, аби легким коштом збити собі капітал. Користаючи з того, що пасажирський рух до деяких країв Европи відбуваєть ся ще з великими трудностями, сї ошуканці стараються ся ловити людий і видирати від них великі суми гроший, обіцяючи їм вистарати ся о дозвіл на виїзд до старого краю.

Знаючи, що утомлені довгою розлукою зі своїми рідними чужинці-іміґранти бажали би на крилах злетіти в рідні сторони, — ті ошуканці тиняють ся поміжи людьми, кажуть людям вибирати гроші з банків і вертати до старого краю. „А що — кажуть — до старого краю тепер пускають, але з дуже многими друдностями, то ви заплатіть нам кілька десяток долярів і ми постараємо ся для вас о скорий і безпечний переїзд".

Вправдї до декотрих країв Европи можна вже тепер їхати, але доки у Злучених Державах істнує воєнний стан, доти американське правительство не позволяє брати на корабель нїякого, хто не має пашпорту від консуля своєї держави, або від консуля, що заступає тут інтереси тої держави, до котрої чужинець-іміґрант хоче повертати. Щоби одержати такий пашпорт, треба богато заходів і трудів, однак коштів при тім нема великих. Пашпорт на виїзд за границю коштує звичайно найбільше три доляри. А за такі пашпорти ріжні ошуканці кажуть людям платити по 80, а то й 100 і більше долярів. Розуміеть ся, що чоловік, котрий зложив собі тут пару центів і з нетерпеливостию очікує хвилї, аби міг поїхати до старого краю, платить стільки, скільки такий ошуканець скаже лише заплатити собі, щоби міг відїхати. Під сю пору федеральні власти в Ню Йорку пошукують за такими ошуканцями. Перед федеральним прокуратором в Ню Йорку явило ся минувшого четверга 30 чужинців, котрі ствердили, що за пашпорти вони поплаитли по 45 до 85 долярів. Вони подали адреси людий, котрі занимають ся таким ошуканством, і проти тих людий федеральні власти переведуть судову розправу.

Ми остерігаємо українських іміґрантів, що тепер до старого краю ще не вільно їхати. Остерігаємо також, аби не купували відтепер корабельних карт, бо опісля можуть нарікати. Жадна корабельна фірма не продає тепер карт подорожи до тих країв, де ще не вільно їхати. Українські іміґранти, котрі через довгий протяг часу при помочи мозольної праці зложили собі якийсь гріш, аби в старім краю побудувати собі якесь господарство, повинні уважати, аби той гріш не пійшов у чужі руки.

Звісне Американсько-Українське Бюро, котре довгий час містило ся під ч. 620 Іст Шеста улиця в Ню Йорку, перейшло на власність Українського Народного Комітету в Америці і містить ся тепер під ч. 30 Іст Сема улиця в Ню Йорку. З огляду на се, що Американсько-Українське Бюро є одинокою загально-народною інституцією, котра занимає ся пересилкою гроший і продажею корабельних карт, американські Українці повинні звернути на се увагу і в кождій потрібній справі відносити ся з довірєм до сього бюра. Кождий Українець, виїзджаючи до старого краю, повинен купити собі шіфкарту в Американсько-Українськім Бюрі, а вже що найменьше в котрійсь українській фірмі. Ніколи в чужинців. Підпираймо і спомагаймо самі себе. Американсько-Українське Бюро віднесеть ся до кождого чемно, чесно й услужно.

Се є наш народний обовязок підпирати свої інституції. Підпирати їх належить ся ще й через се, що ви будете певні, що вас там не ошукають. Коли буде можна висилати гроші до старого краю, то обовязком кождого Українця є переслати їх через Американсько-Українське Бюро, або через котрунебудь українську фірму. Треба однак уважати на ріжних „Українців", котрих тепер є богато. Всякі чужинці тепер оголошують ся, що вони є Українці. На се треба уважати, бо вони вміють добре натягати.

З огляду на се, як сказано вже висше, що Американсько-Українське Бюро є загально-народною інституцією Українців в Америці, обовязком кождого Українця є пересилати за його посередництвом гроші до старого краю і купувати у нього шіфкарти, будучи певним, що тут кождого услужно обійдуть і нікого не ошукають. Покищо до старого краю тепер ще не вільно їхати, а як буде вільно, то повідомить ся кождого через свою часопись.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

УКРАЇНСЬКА ВДАЧА.

(Допись з Джерзи Сіти, Н. Дж.).

Дуже гарно характеризує українську вдачу Француз Боплян, служебник польського гетьмана Конецпольского, великого ворога козаків, ще з початком сімнайцятого столітя. Між иншим він каже про козаків таке:

„В них нема нічого простацького крім одежі; вони дотепні й проникливі, вибагливі й щедрі, не прагнучі богатства, але **страшенно цінять свою свободу;** міцні тілом, легко зносять жар і холод, голод і згагу. На війні витривалі, відважні, хоробрі, а навіть легкодушні — бо не цінять свого житя. На зріст гарні, проворні, сильні, з природи мають добре здоровлє і навіть мало підлягають хоробам; від хороби вмирають дуже рідко, хиба в дуже великій старости; здебільшого кінчають жите на ложу слави — вбиті на війні".

Ся характеристика відносила ся до тогочасних козаків; а хто-ж сьміє заперечити, що ми не є їх потомки? Може дехто скаже, що за так довгий протяг часу ми могли затратити задля обставин декотрі прикмети; але певно не скаже, що ми **перестали цінити свою свободу!** Ми її цінимо, може й перецінюємо і задля дого робимо богато похибок. Ми дрожимо над нашою свободою, як мати над слабою дитиною, котра з надмірної печаливости нераз дитині пошкодить. Але ми любимо свободу, ми навчили ся її любити за стільки літ неволі.

Суворо карали козаків на Січи. За більші провини козак мусів викопати собі гріб, сам покласти ся до того гробу, а товариші живцем його загребали. Не було помилуваня, хиба що з низу або з волости трафила ся дівчина, котра сходіла би його за свого чоловіка. Але широка козацька натура. Коли козак уважав, що його несправедливо покарано, а ще коли поглянув на дівчину, а вона не припала йому до вподоби, то звичайно махнув рукою та казав: „Е'красш смерть ніж таке жите!"

Тісамі слова ми нині повторяємо: **„Красша смерть ніж ляцька автономія!"**

Дорогі Братя Українці! Не забуваймо, що на нас лежить великий обовязок. Даймо доказ, що ми є справді гідними потомками наших предків козаків. Розважмо, яких чудес ми можемо доказати, коли повернувшись до свого рідного гнізда, розіллємось по цілій широкій Україні... Всі средства самооборони є добрі, коли наша свобода загрожена. Не упадаймо на дусі, а радше скріпім сили наших знеможених братів за океаном. Найбільша жертва нехай для нас не буде завелика, а у відповідну пору даймо наше жите в обороні нашої Неньки України!

Осип Логин.

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ ПОЛЯКІВ І ПОЛЬСЬКИЙ ШОВІНІЗМ.

Коли приходить ся Українцеви оглядати польську минувшину і теперішність, то покazує ся зараз, що пізнати польське жите і його зрозуміти як слід, не так то легко. Чим докладнійше придивляти ся власне до сього житя, тим більше видко, що се жите відмінне від нашого і сю ріжницю видко не тільки тепер, але її видко також в минувшині, особливо почавши від XIV столітя.

Не може бути завданем сеї статі виказувати сю власне ріжницю між польським і українським житєм. Ми хочемо звернути увагу тільки на деякі черти польського житя, на такі власне, які мали найбільший вплив на польсько-українські відносини.

Одною з дуже характеристичних черт польського народу є його національна ідея. Ся ідея у Поляків незвичайно розвинена, так що під тим оглядом наш нарід, з виїмком хиба галицьких і буковинських Українців, не може рівнати ся з Поляками. Ся ідея лежить у тім, що Поляки дуже сильно відчувають свою окремішність від инших народів. І се не тільки видко щодо більше чужих їм Німців, але таксамо до Чехів, Українців, Москалів, Білорусів, Литовців і инших. Словом, Поляки дуже виразно відділюють себе від близших і дальших народів. Такого занепаду почутя окремішности, як се ми бачили часто у нас між тими людьми, які називали, або й ще називають себе „русскими", чи „Малоросами", у Поляків тепер не видко; їх було дуже мало і давнійше.

Польська шляхта все уважала себе чимось окремим, чимось иншим від наших аристократів, на приклад. Се видко з сього, що вона дуже нерадо ділилась властию з українською аристократією у своїй аристократичній Польщі! Тільки виїмково висші уряди в Польщі діставались українським аристократам.

А коли в XIX столітю знесено кріпацтво і широкі маси населеня покликано, хоч не зараз до політичного, але бодай до громадського житя, і сьвітогляд народних мас поширив ся, тоді національне почутє, почутє окремішности дуже змінціло між широкими польськими масами. Се видко особливо при кінци XIX і в XX столітю.

Сьогодня кождий Поляк чує себе Поляком. Се міг завважити кождий, хто тільки мав до діла з Поляками. І се видко не тільки там, де Поляки живуть збитою масою, але се видко і по одиницях, які знаходять ся в чужім окруженю. Відступлене від своєї національности трафляєть ся між Поляками дуже рідко. А зверхною признакою сього є те, що кождий Поляк (особливо з Галичини) всюди говорить по польськи, коли він тільки знає, що його зрозуміють.

Сильно розвинене почутє окремішности викликало у Поляків любов до польскости; любов до польської минувшини, а в звязку з тим ідеалізоване польського житя. Ся черта розвинулась насамперед у польських аристократів, опісля перейшла на цілу польську шляхту, особливо від XVI столітя почавши, і врешті обняла собою у XX столітю всі суспільні кляси.

Польська шляхта любила польське жите, любила Польщу, бо їй було добре жити в сій Польщі. І власне вона тому ідеалізувала політичний і суспільний лад в Польщі. Вона була переконана в XVI і XVII столітю, що Польща, се побіч Англії найліпше під політичним оглядом уладжена країна. Тодішні польські письменники були сього погляду, що ніде не має „польський нарід" такої свободи, як власне у Польщі, розуміючи під „польським народом" польську шляхту.

Називаючи польську державу републикою, польська шляхта ставляла її щодо слави на рівні з давною грецькою републикою в Атенах, або римською републикою. Се давало їй змогу не тільки виправдати, але просто уважати історичною конечностию заведене кріпацтва в Польщі. Звісно, що як атенська так і римська републики, які взагалі в Европі уважано тоді яко славні твори людської культури, опирали ся на невільництві. І тому не чуємо між тодішними просьвіченими людьми у Польщі ласкавого слова для поневолених людий. Покривдженя широких народних мас не бачила ся шляхта таксамо, як не бачили ганьби невільництва навіть найбільше культурні люди між Греками і Римлянами. При такім способі думаня виходила Польща у шляхотської кляси ідеалом, який виріс на польськім ґрунті і якого не мають у себе инші народи. А коли так, то сю Польщу, се польське жите варто любити. І польська шляхта дійсно любила його.

Правда, у XVII, а ще більше у XVIII столітю підносили ся з кругів шляхти голоси критики щодо політичного ладу (про суспільний лад не було мови) в Польщі, але сї голоси виходили власне тільки з любови до шляхотського польського житя і показались тільки тоді, як вже деяким розумнійшим політикам ясно стало, що шляхотська „золота свобода" виродилась у сваволю, викликує анархію і готова допровадити до цілковитого упадку польської держави. Се були голоси, як сказано, звязані з любовю до шляхотського польського житя, немов остороги батька для своєї любої дитини.

По трох поділах Польщі, коли таким трагічним способом перервалось державне жите Польщі, любов до польскости не тільки не зменьшилась, але ще набрала більшої сили. Польська шляхта жаліє за втраченим раєм, вона живе своєю минувшиною, любить її і здібна посьвячувати ся за ідею незалежної Польщі.

Перша половина XIX столітя аж до шістьдесятих років, се час геройства польської шляхти. (З инших кляс тільки міщанство, хоч в дуже малих розмірах, входить тут в рахубу). Се часи, коли польська шляхта бореть ся в рядах Наполеона I, бо вона сподіваєть ся, що Наполеон здобуде Польщу. Таксамо польська шляхта підносить повстанє передівсім проти Росії, в цїли відбудованя Польщі. Усе те гарні, хоч разом з тим прикрі картини з польської історії. Прикрі, бо зусиля були даремні, але гарні, бо вони звязані власне з любовю до свого краю.

Тількиж у сій любови виступили власне в першій половині XIX столітя також і темні сторони, які кидають тінь на сю любов. Вона дістає хоробливі признаки.

Ідеалізуючи польське жите, ідеалізуючи минувшину, польська шляхта і взагалі польська інтелігентна кляса не добачує сього, що сама польська шляхта богато винна в тім, що Польща впала. Вона складає вину тільки на сі держави, які її розібрали. Не оправдуючи зовсім сих держав (Австрії, Прусії і Росії) з морального боку, всеж таки зазначити треба, що, розбираючи Польщу, розібрано тоді політичний організм, який дуже мало показував здатности до дальшого житя.

Сього не хотіли власне зрозуміти Поляки і з сього вийшло у них, що Польща терпить не за свої гріхи, а за гріхи других народів, за людскість. („Польща терпить за міліони", сказано одним польським поетом). Вона терпить тому, щоби своїм терпінєм викупити людскість. Польща, се — Месія, спаситель людства.

Такі „месіяністичні" думки сиділи в головах польських поетів XIX столітя (найвиразнійше їх видко у Міцкевича і Красіньского). Що се була хоробльива фантазія, се зрозуміле, але найважнійше те, що такі думки, хоч не в таких поетичних формах, перейшли опісля на ширші маси. Результатом сього було те, що польська інтелігенція зачала уважати свій нарід чимось красшим і висшим від инших народів, передівсім від своїх сусідів, з якими Поляки мали до діла. Се допровадило врешті до національного шовінізму.

Ідеалізуючи польське жите, Поляки допровадили до того, що жите инших народів видавало ся їм чимось далеко низшим від польського житя, чимось негарним, суперечним з польським житєм і, врешті, ворожим. І тому цілком мусить бути зрозумілим фактом для нас, чому Поляки ворогували в XIX столітю і тепер ворогують з усіми сусідними народами: Українцями, Німцями, Білорусами і Литовцями (з Чехами їх ворожнеча найменьша, хоч все таки є, бо з Чехами сусідують Поляки на невеликім фронті), хоч з виїмком Німців, які панували над Поляками, ні один з тих сусідних народів не рішав долі польського народу та йшов тільки по своїй дорозі до національного визволеня.

А ся черта польського житя набрала ваги особливо в XIX столітю, відколи вона звязала ся з житєм широких народних мас. Стало ся власне так, що сей національний шовінізм, витворений польською інтеліґенцією, прищіплено широким народним польським масам. Не можемо входити в те, як се робилось, але хто інтересуєть ся сею справою, може заглянути до якоінебудь книжки, де містить ся історія Польщі, написана Поляком. Там знайде він цілий сей сьвітогляд, про який ми говорили.

І нічого дивного, що така пожива мусіла пошкодити польському народови. Між широкими польськими масами бачимо сильно розвинене національне почутє, любов до свого народу, гарні річи, але побіч сього велику гордість на свою польскість, і разом з тим національний шовінізм. Навіть польські соціялісти не є свобідні від такого шовінізму.

Не хочемо тим сказати, що в польськім народі нема людий, які більше чи меньше свобідні від національного шовінізму. Їх можна знайти головно між польським селянством і робітництвом. Се люди, які держать ся свого простого розуму й інстинкту, і не затроєні шовіністичним сьвітоглядом. Але таких людий знайдеть ся в Польщі не богато і, що найважнійше, вони не мають впливу на розвій польського житя.

Даренко.

ЗАКІНЧЕНЄ ШКІЛЬНОГО РОКУ В ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИХ УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛАХ.

В неділю, дня 22. червня 1919 р. відбуло ся закінчене шкільного року в філядельфійських українських школах.

Заки приступлю до самого опису закінченя шкільного року, поясню шановним читачам, кілько є шкіл українських в Філядельфії і як вони повстали.

Як знаємо, з українськими школами в Америці є звичайно клопіт, а то для того, що наш нарід, особливо в більших містах, не мешкає в одній части міста, але є порозкиданий по всіх дільницях. Школа звичайно містить ся в церковній гали або при церкві у винанятім на сю ціль будинку. Хто мешкає близко церкви, має спромогу післати свою дитину до своєї школи; хто однак мешкає дальше від церкви, в иншій дільниці, того дитина є позбавлена науки української мови.

До того часу було тесаме і в Філядельфії. Люди заходили в голови, ріжні способи придумували, як би то зробити, аби всі діти, у всіх дільницях, могли користати з науки української мови; та не могли придумати жадного способу. Вправді було тут три школи, одна в центрі, то є при катедрі, друга на Найставн, трета на Савті, однак один учитель не міг собі дати ради. Решта дільниць була позбавлена школи.

Нарешті наш парох, Всч. о. М. Кінаш, найшов дорогу і справу в одним моменті розвязав. Заповів одного разу на проповіди, аби люди дали льокалі на поодиноких передмістях на школу і аби посилали дітий, а він дасть все, то є постараєть ся о учителів і буде їх оплачувати. За ту „штуку" кождий парохіянин буде платити 25 центів на рік, а посилаючий дитину 25 центів на рік. Кромі того за дитину 25 центів на місяць в тих місяцях, в котрих дитина ходить до школи. Нарід, вислухавши того, дуже зрадів. Се мож було пізнати зараз по тім, як тільки отворили ся школи, яке число дітий записало ся на науку. Де передше було дванайцятеро, там сего року се число подвоїлось або і потроїлось. Приміром в Савті ходило тепер пересічно 36 дітий.

Сейчас, за одним замахом, повстали в Філядельфії отеї школи: при катедрі одна з двома учителями (два відділи), на Савті з одним учителем (один відділ), на Манаюнк з одним учителем (один відділ), на Найставн з одним учителем (один відділ), на мамаюнк з одним учителем (один відділ), на Норті з одним учителем (один відділ). В той спосіб повстало, завдяки тільки Всч. о. М. Кінашови, у Філядельфії пять шкіл, з шістьма учителями, яких оплачував о. М. Кінаш із зібраних кводрів. Кождий учитель учив шість годин тижнево, а за те побирав, о скільки мені відомо, 25 долярів на місяць.

Дільниці на Савті мають свої власні „Народні Доми", отже там містять ся школи. В центрі школа містить ся в катедральній гали, мимо того, що там є Народний Дім.

Згаданої на самім вступі неділі зібрала ся з усіх пять шкіл дітвора до „Меркантіл Гол", вистроєна „аж до послідного ґузика", на „еґзамін". Прийшли і родичі тих дітий, побачити, що то їх діти за цілий рік навчили ся. Точно о годині 3.30 пополудни розпочав ся іспит. Всч. о. М. Кінаш промовив кілька слів до дітий і пояснив їм про цїли та хосен з науки української мови. Відтак питав катехизм, опісля учителї питали дещо з історії України, декотрі діти деклямували; відтак відспівали кілька українських пісень під дірігентурою п. А. Ґели. На лицях родичів можна було пізнати велику радість, коли дивили ся, як то їх діточки щебечуть про Україну та співають українську пісню. Не меньше тішив ся також і сам о. М. Кінаш, видячи, що його невсипущий труд коло тих шкіл не пішов на марно.

Опісля забрав слово голова місцевого Народного Комітету і голова шкільного комітету на Савті, п. Теодор Грицей, невсипущий народний робітник, за якого трудами і помочию моральною повстав Народний Дім на Савті, і в своїй промові підніс вагу українських шкіл та вагу ученя дітий свого рідного слова.

Потім говорив п. А. Ґела. В своїй промові він підніс заслуги о. М. Кінаша коло сих шкіл, а також зложив щиру подяку від родичів дітий за труд моральний і матеріяльний. О. М. Кінаш, відповідаючи, сказав: „Не розходить ся мені о труди, ані о гроші, а розходить ся мені о дітий, аби вони не забули свого рідного. Моєю річчю є постаратись о гроші оплатити учителів, а річчю Українців є посилати дітий до школи як найбільше". Він висказав надію, що по вакаціях повинно би число дітий подвоїтись.

Опісля говорив ще п. Козарський з Найставн на тусаму тему що і п. Т. Грицей і також зложив подяку свому учителеви.

Тепер наступила роздача нагород. Діти, котрі учились найлучше, дістали дуже гарні молитвенники в шкіряній оправі; котрі добре учили ся, дістали молитвенники в полотняній оправі, а решта дістали образки. Радість наступила між дітворою неописана. В додатку, без огляду на те, як котре училось, дістали всі по „порції" айскріму.

Опісля діти з кождої школи зосібна відфотоґрафувались і розійшли ся домів.

На тім хотів би я закінчити свій опис, однак не можу закрити свого жалю до тих, котрі вічно гавкають як скажені собаки на „попів", на заслужених і дорогих нам патріотів, як приміром наші „славні" обдирацїйники. Таж і в Філядельфії є їх ще щось аж сорок. Ану, спитай ся їх, дорогий брате і сестро, чи хоть один з них раз коли спімнув за школу. Та деж там! Вправді вони мають школу в самім центрі в Філядельфії, таки в Народнім Домі, і там і самі учать ся і других учать „грати". Часом грають цілу ніч, часом до четвертої рано, на чотири руки, на пять рук, а часами і на шість рук, але ферфля, бо то є їх специял. А в неділю рано постають коло церкви і ґузя на попа, на Грицея і всіх і вся. Чи з них хоть один прийшов на галю подивитись на ті діточки, як то вони по українськи щебечуть? Їх се не обходить, бо з такими, котрі не вміють ферфля грати, вони не мають нічого спільного.

Честь Вам, отче Кінаш, за Ваш труд і за прислуги Ваші коло тих шкіл! Нехай Всевишний благословить і на дальше Ваші добрі діла.

Не меньша честь і нашим патріотам, які також були Вам помічні в тій тяжкій праці.

Філядельфієць.

ВІДОЗВА ДО УКРАЇНЦІВ

ПОХОДЯЧИХ З СЕЛА СТРУТИН НИЖНИЙ, ПОВ. ДОЛИНА, ГАЛИЧИНА.

Поважані Родимці! Вже кілька разів ми відзивали ся до Вас з просьбою і ще раз повторяємо, щоби Ви були ласкаві зійти ся в неділю, 20. липня б. р., о годині 3-тій пополудни, під ч. 35 Джойс Стр., В. Орандж, Н. Дж. Взиваємось і просимо зійти ся разом, аби обговорити справу рідного села, де наших братів, калік, бідних вдів і сиріт та инших потерпівших у війні буде подостатком. Вони обдерті, босі й голодні простягають руки до нас і просять о поміч. Отже сповнім наш обовязок, даймо поміч нашим братям. Ми взиваємо і просимо, щоб не забракло ані одного родимця, котрий живе в поблизу нас, а з дальших місцевостий просимо зголосити ся листовно.

Комітет фонду убогих для села Струтин Нижний.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НЮ ЙОРК ПЕРШИЙ!

На поклик Сїчи нюйорської зійшло ся споре число щирої нашої мужви на сїчову раду, яка відбулась минувшої середи в У. Н. Домі. І хто був присутним на тій радї, той був сьвідком, як навіть старі наші батьки з козацькою охотою і завзятєм вступали в сїчові ряди, готові кождої хвилї до порахунку з ворогом нашого поневоленого люду.

По короткій, але правдиво козацькій дискусії всї одноголосно ухвалили, щоб рішучо розпочати акцію в справі приготованя „в далеку дорогу".

В сю середу, 16. липня, відбудеть ся друга сїчова рада, на якій не повинно бракнути анї одного з тих Сїчовиків, котрі вже приступили до організації, як також повинні явити ся всї ті, котрі бажають вертати в старий край для підмоги нашим борцям за волю свого народу.

При тій нагоді буде перша лекція про сїчову карність і дисципліну, що кождий, бажаючий бути правдивим Сїчовиком, мусить знати і розуміти.

Нехай нїхто не попадає в зневіру, що буцїмто нам не вільно організувати ся в сїчові карні ряди для добра свого і цїлого нашого народу. Нї! Нам не лише вільно організуватись, але теперішна хвиля вимагає того, що ми мусимо бути всї зорганізовані в сїчові кадри, бо се наш „песїй" обовязок. Инакше ми не маємо права звати себе Українцями!

Сїчова організація є законно зачартерована на цїлу Америку і під її чартером маємо повне право організувати весь український загал в тій державі. Сїч ім. Хмельницького в Ню Йорку, яко перший відділ Сїчової Організації, докладає всїх старань, зои стати першою в організованю нашої мужви, і тому кличе всїх, в кого ще бєть ся щире українське серце, хай приходить на раду і вступає в ряди, бо тепер такий час настав, що лише із зорганізованою силою сьвіт числить ся.

Не Українець той, хто каже, що вже запізно збиратись. Ми повинні сю рутенську хоробу, се лїнивство і байдужність прогнати від себе на чотири вітри раз на все.

Сїчова трубка кличе всїх: „Збирайте ся в похід! У бій за правду і волю!"

Сїч ім. Хмельницького в Ню Йорку.

СЇЧОВА ВІДОЗВА

ДО ВСІХ ЩИРИХ УКРАЇНСЬКИХ БРАТСТВ І ТОВАРИСТВ В НЮ ЙОРКУ.

В дуже важній справі Сїч ім. Хмельницького в Ню Йорку просить шановних урядників всїх щирих українських братств і товариств в Ню Йорку на специяльну раду, котра відбудеть ся в сю пятницю, 18. липня, в У. Н. Домі, о годині 8-мій вечер. Віримо, що не буде в Ню Йорку такого товариства або братства, котре не вислалоб своїх представителїв на висше згадану раду, бо бачимо самі, що ворог не спить.

Сїч ім. Хмельницького в Ню Йорку.

ЗБИРАЙТЕ І СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА 100.000-НИЙ ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

УКРАЇНЦІ В ШІКАҐО.

Пекло лютує в нашім краю. Бішені ляцькі собаки мордують безпощадно старців, жінок і дїтий. Безчестять наші церкви і при вівтари убивають сьвящеників. Сьвяті тайни викидають на зневагу. Без суду вішають і розстрілюють. Потомки тих Ляхів, котрих наші прадїди розбили під Корсунем, під Жовтими Водами, під Зборовом, потомки тих трусів, котрі на саму звістку „Українці йдуть" вивтїкали до ноги зі страху під Пилявцями — правнуки трусів — труси знущають ся днесь над безборонним народом. Користають з того, що 100.000 наших хлопців в італїйськім полонї, що малочисельна наша армія не має оружя. Свою ляцьку відвагу показують, убиваючи безборонний нарід.

Страшні вісти приходять що дня. Церкви позамикані, українська мова заказана, всї найчільнїйші наші патріоти або повбивані або у тюрмі. Ляхи рабують, палять, мордують.

Татари — сьвятці проти Ляхів, бо бісурмени шанували чужу мову і віру. Татарські орди не лютували так, як ті мерзенні труси пустошать наш край.

А зі всїх найстрашнїйша вість тота, що рада в Парижи віддала нас на поталу Ляхам.

Чи чуєте, сини та доньки України? Чи пристанете на се, щоби Ви і Ваші дїти пійшли під ляцьке ярмо?!

Коли будемо мовчати, коли не добудемо всьої енергії, запечатана доля наша і поколїнь по нас.

Вставай, український народе, здійми ся до боротьби усюди, де живеш! І тут в Америці згуртуймо ся разом і піднесім такий крик, щоби почув сьвіт цїлий, щоби почув і президент Вілсон, котрий нас Польщі в неволю підписав.

В НЕДІЛЮ, 20. ЛИПНЯ 1919 р.,

о годині 2-гій пополудни

всї Українці в Шікаґо зберуть ся разом на Райс ул. при Оклей, побіч української церкви св. Николая.

Мами! Беріть малі дїти на руки і приходїть. Як хто хорий, кажи себе нести, а явись! Не сьміє бракувати нї одної української душі. Всї, всї станемо до протестаційного походу проти Польщі. Се буде жалібний похід українського народу. Не беріть з собою жадних братських відзнак. Кождий дістане відзнаку чорну, жалібну, тут на місци.

О годині 2-гій відправить ся богослужене за мучеників, помордованих Ляхами, в церкві св. Николая при Оклей ул.

О годині 2.30 похід пійде улицями Chicago Ave., до Ashland Ave., до Division St., до Robey St., до North Ave., до Wicker Park Hall.

ТУТ БУДЕ МАСОВЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ.

Крім своїх будуть промовляти бесїдники айриський, литовський і жидівський. .....

Всї Українці мусять стати до походу разом. Ся манїфестація має вказати, що між Українцями нема нї одного, котрий годить ся бути в ляцькій неволї.

Нї конний, нї автомобілїв не буде. Пійдемо всї улицями разом з терневим вінцем, з відповідними написями на чолї. Пійдемо з піснями „Ще не вмерла Україна" і „Ви жертвою впали". Просить ся деріґентів, щоби ті дві піснї вивчили як найбільший гурт народу, щоби ті піснї співати масово. В церковній галї св. Николая буде відбувати ся муштра до походу кождого дня, починаючи з недїлї, 13 липня. Кождого дня о годині 8-мій вечером маршові вправи. Просить ся усїх сїчовиків і бувших військових людий, щоби на ті вправи всї явили ся, щобисьмо мали кілька сотень вимуштрованих до походу.

Най жиє одна, недїлима Україна від Сяну аж по Каспійське і Чорне море! Най жиє великий український нарід, сильний любовю волї, сильний єдностию у боротьбі з ворогами.

М. У. Н. Комітет.

ПОКЛИК ДО УКРАЇНЦЇВ У ПІТСБУРЩИНЇ.

Манїфестаційний Комітет міста Пітсбурґа отсим повідомляє всїх Українців замешкалих в сїм містї і околици, що:

ДЕНЬ 20. ЛИПНЯ С. Р.

(в неділю) є днем величавої манїфестації і протесту

проти розбою, якого допустили ся польські наїзники в Галичинї.

Повідомляєть ся, що Центр. Комітет в справі манїфестації поробив всї можливі заходи, а дальше стоїть з завязаними руками. Чому? Бо Комітет робить понад силу, з трудами, з перепонами, а решта заснула солодким сном і спит, не прокидаючись.

Комітет приготовив, що конечне, вистарав ся о позволенє у властий, а дальше робити не може.

Нїхто, як з тутешних так і околичних, до сеї пори не дав про себе знати — що роблять, що думають, чи є вони, чи зовсїм нїкого нема. До сеї пори Центр. Комітет не знає, кілько, відки і хто возьме участь в сїй манїфестації. Вправдї трохи людий зголосилось, але то замало! Манїфестація з таким числом людий відбутись не може, бо се було би тільки компромітацією, і то не для Комітету, але для українського народу і його справи.

Ляхи на тім користають. Висьміють нас другі за нашу трусливість.

Чи Ви не бачите, чи не чуєте, що дієть ся на Вашій оборі, у Вашій хатї?!... Чи думаєте, що як Ляхи загарбали наші села та землю, то вже нам нїчого не робити? Чи маємо опустити руки і спокійно пхати голову в ляцьке ярмо? І ти, сину великого українського народу, дивиш ся на се холодно? Не відчуваєш сього? Не болить се тебе? І ти, котрий тїкав від польського кнута, тїкав з того „Єгипту" з „дому неволї", в голодї і нуждї заблукав ся тут до Америки, відітхнув, зложив голову на мягку постїль і заснув?!... Не чуєш? Забув?! Ану, пійди тепер туди і подиви ся кругом. Що там побачиш? Труп на трупі! Се твій старий батько, мати, твоя сестра горлиця, а брата твого за царські корони вже давно круки порозносили. А ляцька орда гуляє! Гуляє, бо нема кому вхопити за сокиру, косу та висїчи те прокляте кодло.

А нас тут так много! Нїчого не робимо! Сумуємо, сердеги, що в нас відваги мало. Ох, крови козацька! Пощо козацькою звеш ся?

Народе! Ти вибрав Центральний Манїфестаційний Комітет і вложив на него обовязок. Сей комітет не для слави, а з повинности приняв сей обовязок і працює. Памятати треба однак, що сам комітет з одним чи двома братствами до походу не виступить.

Ми маємо йти всї! Всї як один: мужі, жінки, дївчата, дїти! Ми всї терпимо. Нас всїх однаково заподїяна Ляхами кривда болить!

Ми не справляємо жаден комерс, жадної гульнї. Справляємо сумний похід по тих нещасних мучениках, які впали трупом від ляцької кулї. Справляємо манїфестаційний похід, аби показати перед чужими народами, що ми нарід правди і волї. Підносимо протест, апелюємо до цїлого сьвіта і доказуємо, що нас, 40-міліоновий нарід, кують в нові кайдани, і то вже не Турки, Татари, не Росія, Австрія, а кровожадні зьвірі Ляхи.

Ми маємо прийти всї як один на **20. липня с. р.** до міста Пітсбурґа і тут під саме небо піднести могучий голос протесту. Хто відкажеть ся від участи в сїй манїфестації, той не сьміє себе Українцем звати! Хто не виступає явно, той тимсамим ворогови помагає.

Час недалекий. Всього кілька днів. Тому Центр. Комітет кличе до всїх Українців в Пітсбурщинї, без ріжниці на партій й погляди, і взиває **зголоситись до Центр. Комітету, котрі ще не зголосились. Без відповідного числа участників комітет походу приготовляти не може.**

Се справа народна, загальна, не партійна, не особиста, за гонори чи гроші.

Будьмо синами, а не ворогами українського народу!

Центр. Маніф. Комітет в Пітсбурґ, Па.

Голосити ся треба на адресу секретаря: John Choma, 705 Mint Way, S. S. Pittsburgh, Pa.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подаєть ся до відома членам тов. ім. Івана Франка, від. 83, що мітінґ відбудеть ся 20. липня, точно о годині 12.30 пополудни. Справи важні, тож присутність кождого є пожадана. — Р. Карбівник.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. М. Січинського, від. 146, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуть ся дня 20. липня в гали У. Н. Дому під ч. 48, точно о годині 3-тій пополудни. Кождий член повинен явитись і вирівнати свої вкладки. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — Д. Базилевич, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що триквартальні збори відбудуть ся в неділю, 20. липня, о годині 3-тій пополудни, в У. Н. Домі під ч. 217-19 Іст 6-та улиця в Ню Йорку, Н. Й. Неявивший ся член буде караний після статута. — П. Ґаврис, предс.; О. Плескун, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Георгія, від. 239, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеть ся в неділю, 20. липня, о годині 1-шій пополудни, в домі У. А. Горожан при Франклін стр. Кождий член має явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Котрий член не заплатить своєї належитости, буде суспендований. — І. Жмутин, предс.; І. Береза, кас.; І. Сорока, секр.

ДО ВІДОМА ВСІХ УКРАЇНЦІВ, КОТРІ ПРАЦЮЮТЬ У РЕСТАВРАНТАХ І ЛОНЧ-РУМАХ В НЮ ЙОРКУ.

Отсим повідомляєть ся всїх членів і членицї Інтернаціональної Федерації Робітників, працюючих по готелях, реставрантах і клюбах, що в середу, 16. липня б. р., о годині 8-мій вечер, відбудуть ся в Касіно Гол, 85 E. 4-та ул., Ню Йорк, Н. Й., важні збори, на котрі всї інтересовані повинні конечно прибути.

П. С. З—к.

ЖЕРТВИ НА ФОНД ДЛЯ ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

Дальші жертви зложили отсї добродії:

684. Джерзи Сіти, Н. Дж. На руки о. Ал. Улицького зложили дальше: К. Баковська, П. Баковська і С. Осцїславський по $5.00; Н. Баранїк $2.00; В. Голик і Ю. Ковальчик по $1.00; на хрестинах у Д. Малецького зібрано $3.40; В. Н. 25 ц. — Разом......$22.65

685. Савт Дірфілд, Масс. На хрестинах у П. Сисуна, на руки М. Юраса і І. Журавля зложили: А. Стирхалюк $3.00; М. Югас, П. Білик і П. Сисун по $2.00; І. Журавель, В. Сисун, М. Явний, М. Костюк, Т. Тимкович, І. Мартинюк, І. Олїйник, Д. Ковальський, І. Костюк, Я. Костюк, С. Пасечник, О. Сельський, М. Голїгроцький, Й. Чорнобай, Я. Запоточний і В. Ординович по $1.00; меньшими жертвами $1.00. Разом $26.00, а по струченю кошти пересилки, надіслано $25.86

686. Адамс, Масс. На руки місц. У. Н. Комітету зложили дальше: С. Сарахман, С. Сарахманова, С. Юркевич, Г. Курчій, А. Ланяк і І. Хавлюк по $5.00; М. Сливоцький $3.00; П. Танюк $2.00. Разом $35.00, а по струченю місцевих розходів $22.89, надіслано.... ....$12.11

687. Ворцестер, Масс. М. Коваль, В. Кілік і С. Солтис по $5.00.— Разом $15.00

688 і 689. Аллентавн, Па. На руки місц. У. Н. Комітету зложили дальше: о. Антін Лотович і Павло Турчин по $100.00; Тимко Ференц, Марія Кріль, Параня Лабоцька, Володимир Кашицький, Марія Ценка, Марія Бобеляк, Дмитро Рудакевич, Олекса Мешкевич, Стефан Мельничук, Катерина Нестор, Зофія Костур, Марія Цибуляк, Параня Слота, Василь Урбанський, Іван Білань, Василь Возняк і Пазя Куземчак по $50.00; Стефан Гайдай, Марія Хамуляк, Стефан Пастернак, Катерина Саврук, Михайло Лідик, Анна Перун, Марія Матвейко, Катерина Цибровська, Теодор Лось, Катерина Нирка, Ілько Сокальський, Марія Лесик, Ева Семчук, Никола Пастернак, Марія Сасак, Іван Падус, Ів. Іванів, Михайло Галевич, Паланя Галевич, Григорій Романишин, Анна Двернїцька, Василь Ракочий і Захарій Гуцалюк по $25.00; Ева Слота, Петро Стельмах і Стефан Ткач по $20.00; Катерина Сондова, Анеля Мещишин, Юлїя Мещишин, Параня Кухта, Марія Степчук, Варвара Сум, Ксеняч Бідник, Антін Максимяк, Григорій Олекса, Петро Яремчук, Теодор Крайник, Тома Гнатишин, Василь Кишенич, Параня Мешко, Катерина Цюрка, Андро Шепта, Данило Криса, Марія Крайник, Василь Маркович, Никола Мороз, Іван Шурин, Павло Тульба, Катерина Степчук, Олекса Тихолїз, Роман Бойко, Іван Марущак, Анастазія Нестор, Ілько Климань, Анна Турчин, Анастазія Малїшевська, Ілько Вихоть, Іван Когут, Іван Федорак, Никола Олїйник, Никола Фартух, Ів. Кіцак, Анна Коземчук і Марія Кушнїр по $10.00; Никола Фаринник $8.00; В. Гулькевич, О. Клапко, І. Котик, Ф. Мельник, О. Мещишин, Н. Антонюк, Н. Бубеляк, К. Блащак, Ю. Губіцький, Т. Грегор, Ф. Яртим, Ф. Саверко, Т. Романчук, П. Грабовенський, М. Малерик, В. Озераниц, Ф. Томський, Д. Кутянський, І. Заяць, Д. Куцюруба, І. Гадюк, Г. Салик, Г. Бандура, І. Сельський, Г. Гук, К. Крамар, В. Осейчук, В. Кость, І. Дашевський, В. Мич, Н. Кімак, Н. Худик, Н. Камінський, М. Пітух, І. Лизун Ф. Мельник, Т. Мельник, К. Паньчишин, Н. Камінський, С. Дацик, М. Фаринник, А. Бурковська, В. Кузьма, М. Камянецький, Ю. Олєсь, Т. Бубняк, А. Кучірка, С. Чорній, Я. Кучірка, Н. Коченаш, М. Калинич, П. Сухина, А. Дибач, П. Кметь, О. Попик, Л. Гавдан, І. Кривушина, М. Кашицький, Л. Хома, Г. Фаринник, І. Кушнїр, І. Собчак, М. Кашицький мол., Г. Тихолїз, М. Фаник, Ф. Марчук, В. Муц, Н. Пікіль, Д. Ключка, Л. Турчин, Д. Лободинський, І. Стельмах, Г. Біленький, К. Мешко, М. Ярема, В. Котулко, А. Мещишин, А. Демська, К. Турчин, А. Радьо, М. Кунцьо, І. Олекса, Іван Тхорик, П. Нагницький, Г. Фаринник і М. Галан по $5.00; С. Двулїт $2.00; безіменно і меньшими жертвами $138.38. — Разом $2.653.38

690. Генлен Стейшен, Па. На зазив і на руки п. М. Будая зложили отсї добродії: Лука Дасів $20.00; Михайло Британ $10.00; М. Будай, А. Будай, В. Барна, М. Лис, К. Луцевич, М. Мусевич, С. Левак, Й. Британ, Дм. Михайлович, А. Суранович, І. Міхов, А. Микула, І. Проць, І. Маленцький і С. Гомзяк по $5.00. — Разом....$105.00

691. Гедлей, Масс. В. Болюх..$5.00

692. Атлантік Сіти, Н. Дж. Дїти Ольга і Ярослав Фурдаш по $10.00. — Разом $20.00

РАЗОМ $2.859.00.

Попередно оголошено $70.803.42.

ЗАГАЛЬНА СУМА $73.662.42.

Сиракюз, Н. Й. На суму $255.00, оголошену попередно під ч. 597 зложились отсї добродії: Андрій Гринчук, Розалїя Сіканець і Николай Марупевич по $20.00; Василь Лївчинський $15.00; Теодор Набожняк $13.00; Іван Шеремета, Семко Своравк, Андрей Данів, Юліян Криворука, Володимир Саган і Анна Луцишин по $10.00; М. Машляк, О. Данилюк, А. Дравущак, Д. Смик, П. Руда, А. Мельниченько, М. Височанський, В. Корнак, Й. Машляк, Л. Залецький, А. Залецький, А. Заяць, В. Ярош, С. Когут і Д. Малецький по $5.00; М. Дидик і Т. Дидик по $4.00; П. Парибус $3.00; М. Бандас і Г. Капчук по $2.00; Г. Ткатуцький $1.25; А. Варіян, М. Атаманчук, П. Панчишин, К. Намісняк, Н. Здяцко, В. Кіянка, І. Слободзян, С. Парибус, А. Яворський, І. Щурик, С. Козуб, Д. Костів, Т. Ковальчук і В. Яцура по $1.00; меньшими жертвами $26.25. Разом $275.00, а по струченю місцевих видатків $21.00, надіслано $255.00.

Чеки і моні-ордери просить ся виписувати на імя Ukrainian National Committee, а висилати на адресу касієра: Rev. N. Pidhorecky, 22 E. 7th St., New York, N. Y.

Український Народний Комітет.

UKRAINIANS CALL KOLCHAK MENACE TO SMALL STATES.

Peace Conference Told South Russian Army Fights Bolsheviki Without Aid.

A copy of the Ukrainian protest to Georges Clemenceau, president of the peace conference, against allied negotiations with Admiral Kolchak, head of the All-Russian government, was given out by the Ukrainian National Committe of the United States, of No. 70 Fifth avenue, yesterday. In this protest the Ukrainian delegation in Paris declared that the notes exchanged between the powers and Admiral Kolchak "when interpreted according to their sense and intrinsic meaning, are not only in discord with the principles of liberty, equality and a free self-determination of peoples, but they evidently imply an attack on these very principles."

"In spite of the manifest will of the Ukrainian and other peoples," the protest said, "the Powers of the Entente sanction the government of Kolchak, which by its composition and character, is purely Great-Russian, as the government of all Russia. Admitting of no dissolution of Russia nor the formation of a number of independent states in the territory of former Russia, desire has been expressed to convoke the constituent assembly of all Russia wherein the great number of Russian people, being numerically strongest, may dispose of the absolute majority of votes."

While Admiral Kolchak, General Denikin, the Finns, the Poles and the Roumanians have received aid from the Powers, it is declared, the Ukrainian army has been deprived of all support and left alone to wage war against the Bolsheviki and defend its frontiers.

"It is quite difficult to realize," the protest said, "that the Allies, who recognize the right of free self-determination even to the vanquished peoples of dismembered Austria and Turkey, do not recognize the same equality regarding the Ukrainian nation that contains 40,000,000 inhabitants. It is evident that the Ukrainian people, holding strong to the principles of liberty, equality and free self-determination, will never voluntarily renounce these rights."

The Ukrainian delegates asked the peace conference to recognize the Ukrainian Republic immediately as an independent State and requested moral and material aid in their struggle against Bolshevism and anarchy.

(From the N. Y. Herald, July 9, 1919.)

Ukraine and Poland.

Though the treaty with Germany has been signed, the war goes on. During the past week the principal centers of military activity have been eastern Russia, where the capture of Perm by the soviet forces completes the discomfiture of the Kolchak offensive, and in eastern Galicia, where the Poles have won a considerable victory over the Ukrainians. These are important campaigns, yet we hear little of them. Six years ago at the rumor of such fighting Richard Harding Davis would have been packing his bag and applying for credentials; now a battle that may have a great influence on the history of the world passes almost unnoticed. For one thing, the world is tired of war; for another, the powers which control the censorship prefer not to have it generally known that serious warfare is still going on after the pacification of Germany. News is fitful and fragmentary, making it difficult or impossible to draw from the dispatches a consecutive narrative of the campaigns of 1919.

In the case of the Polish wars it is even difficult to make out the nature and cause of the fighting. It may be recalled, however, that when the soviets tried to negotiate peace at Brest-Litovsk the Ukraine consented to make a separate peace with Germany, hoping thus to get better terms. In this they were disappointed, and in addition to imposing what in 1917 appeared oppressive terms, the Germans adroitly drew the frontier between Poland and the Ukraine in such a way as to create a feud which the allies have not been able to end.

Poland and the Ukraine.

The Ukraine, it should be understood, is a larger country than Poland, with a population of some 35,000,000 as against some 20,000,000 Poles. Though less famous than the Poles as warriors, the people of the Ukraine are a sturdy vigorous race, and under ordinary conditions the Poles would be overmatched. But whereas, Poland, as Vernon Kellog points out in the July Atlantic, is on the verge of bolshevism, the Ukraine is in the tick of it; the situation there is the most confusing in Europe. The revolution has taken a form quite as radical as in Great Russia, but it has vibrated back and forth between the pro-soviet and anti-soviet Poles.

Even under its new radical leader, Simon Petlura, the Ukraine did not wholly reach an understanding with the Moscow government, which by this time had set up a strong central authority obnoxious to Little Russia, and to be accepted only as a last resort. In April the bolsheviki drove the allies out of Odessa and the Crimea, but this was immediately followed by a new popular movement as radical as bolshevism, but said to be anti-Jewish and accompanied by pogroms. This matter, however, is still obscure; all that is known with certainty is that the revolution in the Ukraine is turbulent and incoherent, and that while showing no respect for property it is intensely patriotic.

France Eggs Poland On.

Against this stormy background of revolution the Polish campaign can be comprehended in its general outlines even if details are meager. Poland has been encouraged, specially by France, to expand its frontiers in all directions as far as possible in order to have a strong pro-French state in eastern Europe. This unhappily involves friction on all sides. The allies have done their best to stop the fighting by negotiations, but Polish imperialists and Ukrainian revolutionists have been equally hard to control and it is not possible as yet to apportion the blame. Not long ago there was an outcry over the alleged breach of faith by the Poles in using against the Ukraine, contrary to their promises, the troops of General Haller which were sent from France by way of Danzig and through Germany. But since then the Ukrainian Gen. Petlura has been accused of breaking the armistice and last week we heard that the allies had permitted Premier Paderewski, who came to Paris on this business, to use the Haller legions in the Ukraine.

The sequel appears in the great victory claimed Wednesday by the Poles in eastern Galicia, securing Brody and a long stretch of the railroad. This is one of the bloodiest battlefields of the war, fought over with terrible slaughter by Russians, Germans and Austrians; it is one of the ironies of history that before the close of the war the liberated races of the three great empires should be fighting each other to the death on the same field. Blame for this tragedy we need not yet try to assign, but it should be kept clearly in mind that the scene of this Polish victory is indisputably Ruthenian, that is to say, Ukrainian territory.

(Springfield Republican, July 6, 1919.)

UKRAINE PEASANTS SLAY GERMANS.

"The beginning of the end of Kaiserdom was staging itself in the Ukraine. The German armies, working feverishly to strip the land of food and to send it to the western front, found themselves in a living hell. Officers and men were daily assassinated. Troops loading grain were blown to atoms by bombs or a concealed machine gun in dare-devil hands would mow down an isolated detachment. Peasants dug out 75-millimeter guns that they had hidden in the forest and went on the warpath.

"Stored grain and munitions disappeared in flame before they could be shipped or used. I had a peculiarly good opportunity to study the manner in which this was done. A steady flow of Left Social Revolutionaries and what was left of the anarchists was leaving Moscow for the south, loaded with disguised packages. Often they told me they received expense money from the Bolshevik government, and I think Bolsheviki sometimes personally engaged in the work, though it was usually left to Left S. R.'s and anarchists as more in their line of tactical culture. I heard one of the Bolsheviki say to one of them: 'You anarchists are good to start it, but we Socialists must come in and finish it.'

"But Russian help for the Ukraine was only fitful, much spied upon by German agents, and sometimes the Bolsheviki stopped it under the threats of Count Mirbach. The moral effect of it was largely lost by the Bolshevik government's policy of denying that it was being done."

(From Pearson's Magazine, New York, July, 1919.)

ПОЗІР САМОЛУСКІВЦІ!

Отсим повідомляєме всїх Самолусковецьких горожан, повіт Гусятин, що в Вунсокет, Р. Ай., основав ся комітет для збираня жертв для рідного села. Браття і Сестри, збудїть своє серце, нехай Ваша жертва буде великим даром для тих, котрі не мають ні хлїба ані притулку. Ми кличемо до вас з болем серця: ратуймо своє село заки час. Хто хоче близшої інформації, нехай удасть ся до Комітету.

Василь Пенюта, предс.,
Франко Цірка, секр.
Дмитро Ремінін, касієр;
93 Church St., Woonsocket, R. I.

ЗГУБЛЕНО І НАЙДЕНО.

ДОБРІ ВІСТИ ДЛЯ НЕДУЖИХ.

Я терпів більше як 12 літ на долегливі болї голови, нервовість, болї в хребті і жолудку, мав лихий апетит ослаблене і запір. Я ходив з трудностию. Я радив ся кількох лікарів, однак здавалось, що вони не були в силі розпізнати мою недугу і не могли помочи менї.

Одного дня я перечитав оголошенє д-ра Ганнона і я віддав себе сейчас під його опіку. Без жадної втрати часу від мого занятя, він дав менї поміч за першою візитою і менї поліпшалось. Тепер по 3-місячній опіці я повернув до здоровля. Всї болї уступили. Я можу добре ходити, і коли передтим я міг заледви дещо їсти, то тепер я маю чудовий апетит і менї все що їм смакує. В дійсности мій стан є так знаменитий, що Ви майже не повірили би що я був хорий.

Я є вельми вдячним сему знаменитому спеціялістови і складаю радо сю заяву, щоби і другі могли пізнати як много добра він робить для недужих людий.

ПАВЛО КОВАЛИК,
723 Willow Ave., Hoboken, N. J.
Aug. 11, 1918.

Читайте понизше оголошенє д-ра Генона.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошень женитьби не приймаєсь).

АМБІТНИЙ МОЛОДЕЦЬ, уміючий вправно читати по українськи, найде сейчас місце в друкарни „Свободи". Робота: обслуга при машинах, пакованє газет, посилки і постепенна наука друкарства. Голоситись до „SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 82—

ДЯКО-УЧИТЕЛЬ з гарним теноровим голосом може обняти посаду при Гр.-Кат. Церкві від дня 20-го липня с. р. Посїдає всї вимагані кваліфікації яко дяко учитель, і сповняти-ме свої обовязки чесно і точно. Ласкаві зголошеня слати на адресу: P. Y. DIAKOUCHYTEL, c/o „Svoboda", 83 Grand St. Jersey City, N. J. 82-84

Пошукую своїх **КРАЯНІВ ТА ЗНАКОМИХ** з села Зуличного, повіт Дрогобич, Галичина. Для спільного порозуміня зволять зголосити ся до: MICHAEL YABLONSKI, 2014 N. 10th St., Shebcygan, Wis. 82-84

Пошукую свою сестру **АННУ КОВАЛЬЧУК,** замужна **ПЕТРИНЕЦЬ,** родом з Жирави, повіт Жидачів, Галичина. Впослїдне перебувала в Ню Йорку, під ч. 285 Евеня А. Хто би про неї знав, або вона сама, зволить зголосити ся до: M. KOWALCHUK, 1948 Grand Ave., Chicago, Ill. 82-84

Пошукую ЮРКА ПЕТРИШИН, з села Городниця, повіт Гусятин, Галичина. Правдоподібно має перебувати в Дітройт, Міш. Хто би про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: DMYTRO SLOBODIAN, 1245 Hickory St., Flint, Mich. 83

Пошукую в дуже важній справі свого шваґра **ІВАНА ПРОЦЕНКА,** і **ПЕТРА ГОЛОВАТОГО,** з села Палагиче, повіт Товмач, Галичина. Мали перебувати в Ню Йорку, Н. Й. Хто би про них знав, або вони самі, зволять зголосити ся до: WASYL MORSKI, Box 108, Rossford, Ohio. 81-83

Пошукую свого краяна **РОМАНА ВОРКУНА,** з села Стехнївці, повіт Тернопіль, Галичина. Має перебувати десь в Дітройт, Міш. Хто би про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: JOSEPH DACHUN, 109 Nagel St., Hamtramck, Mich. 81-83

Пошукую свого шваґра **ДМИТРА ОБУХОВСЬКОГО,** з села Слобідка Струсівська, повіт Теребовля, Галичина. Має перебувати в околиці Шікаго, Ілл. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: SOFRON RYBAK, 114 Highland Ave., Chester, Pa. 81-83

ПОШУКУЮ двох добрих робітників до **ЧИЩЕНЯ ВІКОН** (віндоклїнерів), 8 годин денно, робота стала і при низьких місцях, $35.00 на тиждень. Потребуємо робітників сейчас. За дорогу вернемо. Голоситись до: AMERICAN WINDOW CLEANING CO., 720 12th St., N. W., Washington, D. C. 83-84

Пошукую своїх краянів: **ІВАНА ПАВЛИШИН, ОСИПА МІЗЕРАК, СТЕФАНА ДРУК, ПАВЛА СТАСІЮК і ЮСТИНА МЕЛЬНИК,** усі пять перебувають правдоподібно в Канаді. — Дальше пошукую **ВАСИЛЯ ПАНКОВИЧ, ЯЦЯ ХОМІЦЬКОГО і ЛЕНЯ ХОМІЦЬКОГО.** Тому 4 роки перебували в Куйmервіл, Н. Й., а потім виїхали десь до Ню Йорку. Хто би про них знав, або вони самі, зволять зголосити ся до: DMITRO PODLIWANY, Box 21, Cuylerville, N. Y. 82-83

Пошукую свого дідуся **МИХАЙЛА ФІГУРКУ,** з міста Большовець, повіт Рогатин, Галичина. Хто би про него знав, або Ви самі Дідуню, прошу зголосити ся до: TEKLA YANUSZ, 20 Cumberland St., Rochester, N. Y. 82-84

Пошукую свою сестру тїточну **НАСТУНЮ ІЖАК,** з села Нова Гребля, повіт Підгайці, Галичина. Хто би про неї знав, або Ти сама Настуню, прошу зголосити ся до: MARIA BINDAS, 187 Co. House, East Hammond, Ind. 82-84

Де перебувають мої краяни з досколичних сіл, як **Остриній, Полагиші, Боківка, Петрилів, Вільшиниці, Підпичирі** і околиці, з Товмацького повіту, Галичина. Я родом з Овшева. Прошу зголошувати ся до: NICHOLAS SZPUK, 1124 Curry St., Chester, Pa. 81-83

ДВА І ПІВ АКРА ЗЕМЛІ з бонґалов (10x16), вчасти залїсена, 15 мінут зелїзницею з Перт Амбой, продасть з приватної руки і з власною втратою за цїну $400.00; $100.00 згори, а решта на малі сплати. Голоситись до: ANSA, c/o „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 82—

На продаж **ГРОСЕРНЯ І БУЧЕРНЯ** в околиці українсько-польській. Добре місце до зробленя грошей, інтерес від 15 літ на місци. Адреса: STEPHEN KREDENS, 12057 So. Halsted St., West Pullman, Chicago, Ill. 80-85

ДАРОМ ЛИШЕ ДЛЯ КАВАЛЄРІВ, вишлемо фотографії найгарніших женщин. На пересилку залучіть кілька марок почтових. AMERICAN NOVELTY SUPPLY CO., Box 1034, New York, N. Y. 73св83

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Ворожі чужинці будуть випущені на волю.

Державний прокуратор Палмер поручив увільнити 15. липня інтернованих ворожих чужинців. На основі сього розпорядження будуть увільнені лише ті ворожі чужинці, котрі не оказали ся небезпечними супроти держави і правительства злучених Державах, а також ті, котрі після розпорядження міністерства справедливости мали час від часу зголошувати ся у відповідних властий. Не будуть увільненими тепер лише ті, котрі оказали ся дуже небезпечними супроти сеї держави. Сих останних мають ся по кімсь часі депортувати. Увільнені ворожі чужинці мають мати однак на увазі те, що вони можуть провинити ся проти §12 проклямації з 6-го цьвітня 1917 року, коли на волі будуть оказувати якесь неговоловане супроти Злучених Держав.

Пан-американський робітничий зїзд.

В Ню Йорку відбуваєть ся тепер загально-американський робітничий зїзд, на якім є заступлені робітники усіх шістьох американських республик: Злучені Держави, Мексико, Перу, Сан Сальвадор, Нікарагва, Еквадор і Гондурас. Зїзд скликав Пан-Американський Робітничий Союз, в котрім є репрезентовані робітники усіх згаданих висше держав. Сей союз має 4,623.000 членів. Його членство в поодиноких державах виносить: Злучені Держави (Федерация Праці) 3,260.000; Мексико 350.000; Перу 4.500; Еквадор 3.000; Гондурас 2.000; Нікарагва 2.000; Сан Сальвадор 2.000. — Делегати зїзду висловили догану для Еквадорської Федерації Праці за се, що вислала на зїзд не робітників, але одного адвоката і одного купця. — Президент Американської Федерації Праці, Самуїл Гомперс, виїхав до Европи, щоби взяти участь в міжнародним Робітничім Зїзді в Амстердамі.

Статистика самовбийств.

Виготовлено статистику, що протягом перших шість місяців 1919 року у Злучених Державах було понад 2.000 самовбийств, з того 385 лише в місті Ню Йорку; між останними було 107 жінок. Між дітьми було 173 случаї самовбийства в цілій державі: з того 69 хлопців, а 104 дівчат. Причини самовбийства мущин не хоче ніхто розбирати, а за причину самовбийства серед женщин подають „клопоти, виряджені воєнними відносинами". Статистика виказує, що більшість хлопців і дівчат відібрали собі житє револьвером або отруєю. За причину самовбийства між хлопцями і дівчатами подають по найбільшій части любовні розчарованя.

„Маю чотири аси! — А я три хлопці, руки вгору!"

Артист Еді Ейтенбенц, котрий має своє артистичне заведене під ч. 254 Вест 34 улиці, Ню Йорк, був би на хвилинку богатим і щасливим чоловіком, колиб лихі люди не були перешкодили його щастю. Він разом з сіма иншими пресподвійно грали в карти. Ейтенбенц вже був виграв 600 долярів і тримав гроші на столику, при котрім грали. Коли підчас гри Ейтенбенц проголосив, що має чотири тузи, зботу дав ся чути голос: „Руки вгору, бо я маю три хлопці!" Опісля якийсь незнаний чоловік зблизив ся до грачів з револьвером в руці і забрав зі стола всі гроші, понад 700 долярів, забрав у грачів золоті годинники і шпильки та спокійно вийшов.

Поцілунок коштує $300.

В Пенсильванії один поцілунок коштує небогато, лише 300 дол. Таку вартість має він бодай у суді Меклвейна, Вашінгтон, Па., котрий на днях судив купця Ізраеля Шалета, з Бентейвіл. Шалет поцілував Галю Чек, молоду дівчину, котра працювала в його склепі. Дівчина подала за се Шалета до суду і лава присяглих узнала його виним злочину. Шалет має заплатити дівчині 300 долярів і покрити всі кошти процесу, до в противім случаю мусить відсидити три місяці в арешті.

В стейті Мізури привернено знова кару смерти, шибеницю.

Минувшої середи минуло 100 літ від уродження Ілії Гова, винахідника машини до шитя, а 10. вересня 1919 мине 79 літ, як він винайшов сю машину.

Банки в Злуч. Державах.

За фіскальний рік 1918-1919, який покінчив ся 30. червня, в Злучених Державах основано 189 нових банків.

Прогібіція перешкодою для Англії.

Говорячи про факт, що тепер Англія не має свого амбасадора у Злучених Державах, посол Гор сказав в англійськім парляменті: „Тепер тяжко знайти чоловіка, котрий хотів би заняти сю позицію в прогібіційній Америці".

Норвежський король видав заяву, що в сьвято і в неділі в Норвегії не вільно друкувати часописий.

ВСЯЧИНА.

Супруже — гроза житя.

Якийсь анонімний цинік вислав лист до редактора нюйорської газети „Івнінґ Сон", в якім між иншим ганьбить редактора за його погляд на женщини і супруже. „Пощо — каже сей цинік — так богато говореня про „благородних дівчат"? Вони всі благородні... Благородність є такою чертою у дівчат, як довгі коси, перфуми й тісні черевики. Також, пощо стілько говореня про любов і супруже? Любов — се щось добре, але супруже..., о боже з високого Олімпу! Супруже — глупота.! Супруже се гроза буденного житя, повного сварки, клопотів і гріху. В тім житю женщини представляють тріумф дійсности над гадкою, а мущини представляють знова тріумф гадки над моралю. З тої то причини я зійшов з дороги і сховав ся до печери".

Земля плоска, а сонце кружить.

Вілбур Глен Волїва, професор в колеґії в Зайон Сити недалеко Шікаґо, викладає своїм ученикам нову теорію, оперту на старих записках, а іменно, що земля є плоска і не рушаєть ся; натомісць рушаєть ся лише сонце.

Після останного спису в 1916 році Росія мала 178,378.800 жителів. Населенє найбільших міст виносило: Петроград 2,-182.190; Москва 1,817.100; Одеса 631.030; Київ 626.313; Рига 558.000.

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

У ФРАНЦІЇ.

(True translation filed with the Post master at Jersey City on July 14, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Англія і Франція заводять кару смерти для спекулянтів поживою.

ПАРИЖ, 11. липня. — В палаті послів внесено законопроєкт, щоби спекулянтів поживою карати смертю.

ЛОНДОН, 11. липня. — Законопроєкт, внесений у французькім кабінеті в справі карання смертю спекулянтів поживою, зістав принятий також в англійській комісії, яка мала поручене від правительства розсдідити справу визиску в Англії.

Заворушеня в Парижи.

ПАРИЖ, 12. липня. — Париж зовсім не представляє образу спокійного міста. Коли робітники лагодять ся до загального страйку на день 21. липня, правительство видає ріжні відозви з погрозами для робітників на случай страйку.

Майже всі каварні і ресторації замкнені з приводу загального страйку ресторацийної служби. Вейтри домагають ся підвисшеня платні, резиґнуючи з напивків, і права ношеня вусів.

Під впливом загального розгреня серед убогої верстви в Парижи знищено деревляні галерії, які приготовано для богатих панів на параду, яка відбудеть ся в понеділок з нагоди сьвята „14. липня" (дня Бастилії, річниці французької революції). Галерії були побудовані здовж улиць і площий, якими мав переходити урочистий похід під проводом маршалка Жофра. Місця на галеріях були розпродані по 1.000 франків, що було доступне лише для найвисшої кляси. Се викликало велике розгренє і в ночи толпа знищила всі галерії.

В ІТАЛІЇ.

(True translation filed with the Post-master at Jersey City on July 14, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Втрата Фюме і Дальматії спричинить упадок нового правительства.

РИМ, 12. липня. — Тома Тіттоні, міністер загр. справ, і сенатори, Ферарїс і Шіяла, члени мирової делеґації, відїхали нині до Парижа, щоби підняти наново переговори в справі Фюме і Дальматії.

Тіттоні відбув перед відїздом дві довші конференції з королем, подаючи йому до відома, що „втрата Фюме і Дальматії була би смертельним ударом для Італії".

Італійці здержали знова корабель з амуніцією, призначеною против большевиків.

НЕАПОЛЬ (Італія), 11. липня. — Федерация моряків задержала корабель „Кабльон", який мав відплинути до Владивостока, з тої причини, що на кораблі находило ся 80 скринь з амуніцією, призначеною для військ, які ведуть боротьбу против большевиків.

В ЧЕХІЇ.

(True translation filed with the Post-master at Jersey City on July 14, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Голосоване в Чехії виказало 68% Чехів і 32% Німців.

ВІДЕНЬ, 12. липня. — Вислід виборів, які відбули ся сього тижня в Чехії, виказав, що в голосованю взяло участь 4,500.000 голосуючих. 68% голосуючих були Чехи, решту творили Німці.

НА УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Post master at Jersey City on July 14, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Алїянти ухвалили спільний наступ проти Мадярів.

ПАРИЖ, 11. липня. — Маршалок Фош та представники Чехо-Словаччини і Юго-Славії взяли нині участь в засіданю головної ради, на якім дискутовано над воєнними операціями проти угорського савєтського правительства.

Ухвалено перевести спільний наступ проти Угорщини. Передтим однак представники поодиноких держав мають порозуміти ся в сій справі зі своїми правительствами. Остаточне рішенє западе по одержаню відповідии від інтересованих правительств.

Угорщина має стати осередком большевицької пропаґанди для західних держав.

ЛОНДОН, 11. липня. — Телеграма з Копенгаґен доносить на підставі вістки, одержаної з Будапешту, що місія, вислана Белею Куном до Москви, повернула по довших нарадах з Леніном і Троцьким.

Беля Кун одержав від Леніна письмо, в якім говорить ся, що Угорщина мусить стати осідком большевицької пропаґанди для західних держав.

Делеґація, яка повернула з Москви, мала одержати на богато міліонів підроблених банкнотів, переважно англійських і французьких, які мають бути ужиті для поширеня большевицької пропаґанди.

НА ЛИТВІ.

Лотиське правительство ділить землю поміж своїх жовнірів.

НЮ ЙОРК, 12. липня. — Литовська народна рада одержала телеґраму, що литовський кабінет міністрів ухвалив розділити землю поміж литовських жовнірів.

Кождий литовський жовнір одержить 20 до 25 акрів землі, які однак не зможе спродати ані винаймати.

В ПОЛЬЩІ.

Польський сойм ухвалив знести титули.

ВАРШАВА, 11. липня. — Польський сойм ухвалив нині, щоби знести всякі титули. На будуче не буде ніяких титулів крім військових ордерів і докторатів, наданих університетами. Без окремого позволеня сойму ніхто не може носити ордерів чужих держав.